Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 29

Ljubljana, petek 3. februarja 1933

Cena Din 2.—

Uprav ništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Daladierjeva vlada

Kljub izkušnjam gg. Herriota in Boncourja hočejo v Franciji še enkrat poskusiti s čisto levičarsko vlado. V soboto izzvana vladna kriza je bila s sestavo Daladierjevega radikalnega kabineta rešena za francoske običaje celo v izredno kratkem času. Precejšen del zasluge na tem rekordu gre brez dvoma nenadnemu razvoju političnih razmer v Nemčiji, v smer skrajnega nacionalizma. Seveda pa je ravno v tem tudi glavna slabost nove kombinacije, ki ni nastala po temeljitem razčiščenju položaja, marveč je bila pod pritiskom razmer sestavljena precej »na brzo roko«.

Kakor obe njeni prednici, Herriotova in Boncourjeva vlada, je tudi Daladierjeva le manjšinska vlada brez stabilne zaslombe v parlamentu. Sestavili so jo v glavnem radikali, ki so sicer največja parlamentarna frakcija, a vendar mnogo prešibki, da bi lahko sami vladali. Enako Herriotu in Boncourju bo zato tudi Daladier navezan na podporo druge največje levičarske skupine, socialno-demokratske. Daladier je storil vse, da bi svojo vlado razširil tudi na to stranko, in ji je ponudil pet ministrov, med drugim tudi podpredsedništvo vlade. Vendar pa so socialisti to ponudbo odbili in obljubili Daladierju samo dobrohotno toleranco, toda brez stvarne ali časovne vezanosti. Zato tudi novi vladi nihče ne pripisuje dolgega življenja, marveč ji splošno prorokujejo, da jo bo kmalu zadela usoda obeh dosedanjih levičarskih vlad.

V nemožnosti trajnega sodelovanja med socialisti in radikali leži tragika francoske levice, ki ima v parlamentu sicer veliko večino, a kljub temu ne more sestaviti čvrste vlade. Pri strankarski razcepljenosti v Franciji še vsaj za dogledno dobo ni mogoče računati z možnostjo, da bi ta ali ona obeh glavnih levičarskih strank dobila absolutno večino. Vlada levičarskega kartela, ki je ideal vse levičarsko orientirane politične javnosti, je zato mogoča in bo tudi v bodoče mogoča le pri sporazumu med glavnima strankama, socialistično in radikalno. V notranjepolitičnih in večinoma tudi v zunanjepolitičnih vprašanjih med radikali in socialisti ni bistvene razlike ali pa razlike vsaj niso tako velike, da bi otežkočale sodelovanje. Hujše pa je v socialnih in gospodarskih vprašanjih. Na tem področju je francoska socialno-demokratska stranka med vsemi evropskimi posestrimami ostala najbolj marksistično ortodoksna in se zato mnogo bolj, kakor socialna demokracija v drugih evropskih državah, upira vsakemu sodelovanju v vladi, v kateri bi se morala odreči izvajanju svojega socialističnega programa. Radikali pa so pri vsej svoji levičarski ekstremnosti v gospodarskem oziru vendar le izrazito neproletarska stranka. Kader njihovih množic tvorijo mali meščan, obrtnik, mali kmet, delavec s stalno službo in morda s svojo hišo, torej ljudje, ki visoko cenijo privatno lastnino in nočejo ničesar slišati o kakih marksističnih eksperimentih.

Položaj v francoskem parlamentu je torej tak, da stoje radikali in socialisti v isti fronti in da je levičarski kartel kompakten, kadar gre za politične ali kulturne zadeve, da pa socialisti v svoji doktrinarnosti odpovedo disciplino, čim pride do odločitve v kakem važnem gospodarskem ali socialnem vprašanju. Zaradi tega je padel Herriot in zaradi tega je padel tudi stvarno in osebno šibkejši Boncour. Daladierju pripisujejo sicer večjo politično moč in boljšo parlametarno rutino od Boncourja, vendar pa po vseh znakih sodeč tudi njegovi vladi ni usojeno daljše življenje.

Kljub temu francoska levica še ni obupala. Sklicuje se na to, da usoda dosedanjih dveh levičarskih vlad, Herriotove in Boncourjeve, nikakor še ni dokaz, da bi levica ne mogla vladati. Herriot ni padel, pravijo levičarji, ker ne bi imel zaupanja v zbornici in med narodom, marveč je postal žrtev svoje lojalnosti, ki je šla v zadevi ameriških dolgov mnogo dalje, kakor je smatrala ogromna večina francoske javnosti za potrebno in dopustno. Boncour pa je moral iti deloma, ker ni znal obvladati komplicirane parlamentarne mašinerije, še bolj pa zato, ker se je preveč navezal na svojega finančnega ministra Cherona, ki ne pripada levici, marveč je bil v vlado potegnjen iz desničarskega tabora. Zato upajo levičarji, da bo previdni in rutinirani Daladier bolje vozil; ako pa bi tudi njemu spodrsnilo, ostane v rezervi še vedno Herriot.

Desnica seveda z zadoščenjem opazuje razmere in dogodke v nasprotnem taboru. Slej ko prej je trdno prepričana, da je levičarski kartel za daljšo dobo nemogoč. Ne mudi se ji nikamor. Čakala bo, da pade Daladier. Čakala bo še tudi, če pride še četrta levičarska vlada zopet pod Herriotom ali komurkoli. Čakala bo tako dolgo, da bodo radikali obupali nad kartelom in iskali sodelovanja z desnico ali vsaj njenim delom. Kakor kažejo dosedanje izkušnje, potrpežljivost desnice ne bo postavljena na pretežko preizkušnjo.

PROTIBOLJŠEVIŠKA ERA V NEMČIJI

Hitler napoveduje dve štiriletki za izvedbo svojega gospodarskega in socialnega programa — Najostrejši kurz proti razkrojevalni taktiki komunistov — Razpust Reichstaga in pruske zbornice

Berlin, 2. januarja. d. Po poročilu državnega kancelarja Hitlerja in podkancelarja Papena o neuspelih pogajanjih s centrumom je včeraj državni predsednik Hindenburg izdal naslednjo odredbo o razpustu državnega zbora:

Ker se je pokazalo, da je osnovanje dela zmožne večine nemogoče, razpuščam na podlagi čl. 25 državne ustave državni zbor, da bo lahko nemško ljudstvo z izvolitvijo novega državnega zbora zavzelo stališče napram novi vladi nacionalne koncentracije.

Obenem so bile s posebno odredbo določene nove volitve za 5. marca.

Na snočnji seji vlade je državni kancelar Hitler predložil načrt proglasa na nemško prebivalstvo, ki so ga podpisali vsi državni ministri.

Hitlerjev program

Ob 22. je Hitler razglasil proglas po radiju. Ob tej priliki je prebivalstvo prvič povsod po Nemčiji imelo priliko, da čuje Hitlerja govoriti po radiju, ker mu prejšnje vlade niso dale te prilike. Zanimanje prebivalstva je bilo zaradi tega izredno veliko. Ugotavljajo pa, da je bil učinek njegovega govora po radiju povsem drugačen kakor na mnogoštevilnih ljudskih shodih, ki jih je imel poslednja leta. Štirinajst let je minilo od nesrečnega dne, je dejal Hitler, ko je nemško ljudstvo, zaslepljeno po obljubah od znotraj in zunaj, pozabilo na svojo čast in svobodo in s tem izgubilo vse. Od tega dneva izdaje je Bog odtegnil svojemu ljudstvu blagoslov in napravljena je bila prosta pot razdoru ter sovraštvu. Nemčija je od tedaj nudila sliko obupne razcepljenosti. Obljubljene enakosti in bratstva ni ohranila, pač pa je izgubila svobodo. Razpadu enotnosti nemškega ljudstva po duhu volji in sijaju je sledil razpad njegovega političnega stališča v svetu. V pretresljivi usodi, ki nas preganja od novembra l. 1918. vidimo samo naš lasten razpad. Tudi ostali svet pretresajo velike krize. Odstranjeno je bilo zgodovinsko pretehtano ravnotežje sil, ki je nekdaj mnogo pripomoglo k razumevanju potrebe solidarnosti narodov. Blazne ideje zmagovalcev in premagancev so porušile zaupanje med narodi in rušijo tudi svetovno gospodarstvo.

Grozeče napovedujejo razni pojavi končni razpad. V nezaslišanem navalu volje in sile skušajo besne komunistične metode zastrupiti v svoji notranjosti omejeno ljudstvo in ga razkrojiti, da bi ga pognali v dobo, v kateri bi bilo še slabše, kakor je bilo po obljubah istih apostolov po novembru l. 1918.

V tem času naraščajočih skrbi za obstoj in bodočnost nemškega naroda poziva nas, može nacionalnih strank in zvez, sivolasi vodja svetovne vojne, naj bi se še enkrat kakor nekdaj na frontah sedaj v domovini borili složni za rešitev države. Ko nam je častivredni državni predsednik podal svoje roke za skupno zvezo, hočemo kot narodni voditelji odločno in vztrajno izpolnjevati svojo misijo kot nacionalna vlada, zvesti bogu, svoji vesti in svojemu ljudstvu.

V nadaljnjem svojem govoru je državni kancelar Hitler izjavil, da smatra nova nacionalna vlada kot svojo glavno nalogo vzpostavitev enotnosti duha in volje nemškega naroda. Zato bo branila temelje krščanske morale, ki proglaša družino kot osnovno celico narodne in državne skupnosti. Na ta način hoče preko posameznih slojev in razredov dovesti nemški narod zopet do nacionalne in politične enotnosti. Zato hoče priboriti spoštovanje starim tradicijam nemškega naroda v vzgoji nemške mladine, s čimer napoveduje odločno neusmiljeno vojno duševni, politični in kulturni nihilizaciji, ker Nemčija ne sme zapasti v anarhistični komunizem.

Dve štiriletki za gospodarsko obnovo države

Hitler je napovedal nadalje v svojem govoru, da hoče njegova vlada veliko delo reorganizacije gospodarstva rešiti z dvema velikima štiriletnima načrtoma, katerih izvedba naj bi trajala po štiri leta. Predvsem je treba rešiti vprašanje prehrane nemškega kmeta, nemškega delavca pa je treba rešiti s širokopoteznim delom za odpravo brezposelnost. V 14 letih izza prevrata so stranke uničile delavski in kmetski stan in ustvarile celo armado brezposelnih. Nova nacionalna vlada hoče izvesti naslednje načrte. **V štirih letih se mora nemški delavec iztrgati osiromašenju. V štirih letih se mora popolnoma odpraviti brezposelnost. Obenem s tem se morajo izpolniti vsi pogoji za obnovo ostalega gospodarstva. Z izvršitvijo osnovnih nalog za sanacijo gospodarstva bo izvršila vlada sanacijo države, dežel in občin v upravnem in davčnem pogledu. Temelj za to delo bo rešitev vprašanj obveznosti dela in kolonizacijske politike.**

Hitlerjev proglas se nato bavi podrobno s socialnimi nalogami, s katerimi se namerava baviti nova vlada. Med drugim naglaša potrebo varčevanja v upravi, pospeševanja kmetijstva, izrabo individualnih pobud itd.

V zunanje-političnem pogledu smatra nova vlada kot svojo največjo nalogo ohranitev življenjskih pravic in zopetno priboritev svobode nemškega naroda. Ker je odločena, pravi nadalje, da napravi konec kaotičnih razmer v Nemčiji, si bo prizadevala, da uvrsti Nemčijo kot enakopravno članico v vrsto ostalih narodov.

Zunanja politika

Vlada se zaveda velike dolžnosti, da nastopa v imenu svojega svobodnega naroda za ohranitev in ojačenje miru, ki ga svet bolj kakor kdaj prej potrebuje, zaradi česar tudi želi zbuditi razumevanje drugih narodov za to delo.

Kakor je velika njena ljubezen do vojske kot simbola velike nemške preteklosti, bi bila vendar srečna, če bi ne bilo več zaradi praktične realizacije razorožitvene misli potrebno povečanje nemške oborožitve.

Proti komunizmu

Da pa se omogoči ta povzdiga Nemčije, je potrebno kot odločilno dejanje premaganje komunističnega razkrajanja Nemčije. Člani vlade se čutijo odgovorne za končno prevladanje razrednega boja, ker vidijo pred seboj ves nemški narod v celotnosti kot meščane, kmete in delavce. Odločeni in zvesti svoji zaobljubi hočejo kljub nesposobnosti sedanjega državnega zbora izvrševati svoje delo. Državni predsednik Hindenburg nas je pozval, pravi Hitler, naj omogočimo s svojo slogo zopet napredek naroda. Zato pozivamo nemško ljudstvo, naj se pridruži temu dejanju sprave. Vlada nacionalne povzdige hoče delati in bo tudi delala. Odločena je, da v štirih letih popravi, kar se je grešilo v 14 letih. **Marksistične stranke in njihovi podporniki so imeli 14 let časa, da dokažejo, kaj zmorejo. Uspeh so bile razvaline. Sedaj naj da nemško ljudstvo novi vladi štiri leta časa, da bo lahko presojalo in sodilo.**

Razpust pruske zbornice

S tem, da se bodo volitve v državni zbor in pruski deželni zbor vršile istega dne, namreč 5. marca, misli vlada Hitlerja in Hindenburga, da bo dosegla enako razmerje moči v državi in Prusiji. Predvsem računajo narodni socialisti in nemški nacionalci, da bodo pridobili mnogo dosedanjih nevolilcev. Hitler, Hugenberg in vse male razcepljene stranke desnice so zbrale pri zadnjih volitvah komaj 44 odstotkov vseh volilnih upravičencev, dočim je volilna udeležba znašala pri novembrskih volitvah 80 odstotkov. Narodni socialisti upajo, da bodo z imenovanjem Hitlerja za državnega kancelarja mogli spraviti mnogo več volilcev na volišča kakor prej in da bo večina prejšnjih nevolilcev volila njim v prid. Pri tem seveda ne računajo, da se njim, kakor tudi nemškim nacionalcem niti v najbolj ugodnih časih ni posrečilo, pridobiti za svoje kandidate pristašev iz vrst centruma, socialnih demokratov in komunistov, ki so skupaj dosegli pri zadnjih volitvah nad 51 odstotkov glasov. Razen tega se širijo tudi govorice, da Hitler in Hugenberg nista enakega mnenja o oportunosti razpustitve državnega zbora ter razpisu novih volitev v državi in Prusiji. Od novih volitev pričakujejo narodni socialisti porast svojih mandatov v državnem zboru na stroške nemških nacionalcev, zaradi česar bi se morali pri novi razdelitvi ministrskih mest odpovedati nemški nacionalci gospodarskim resorom v vladi.

Kakor znano, je narodno - socialistična frakcija v pruskem deželnem zboru včeraj vložila predlog za njegov razpust. Ta predlog bo v pruskem deželnem zboru prišel na glasovanje v soboto, vendar pa še ni gotovo, da bo dobil večino.

Izpremememba volilnega reda

Pozornost je sedaj že osredotočena na volilno borbo. Državni predsednik je na **predlog državne vlade v nekaterih točkah izpremenil volilni zakon. Važna je določba glede manjših strank. Strankarske skupine, ki pri zadnjih volitvah niso dobile nobenega mandata, morajo sedaj predložiti za eno volilno okrožje vsaj toliko podpisov, kolikor jih je potrebnih za dosego mandata, namreč 60.000, dočim je bilo doslej potrebnih le 500 podpisov. Notranji minister dr. Frick je že odredil tehnične določbe za izvedbo volitev. Odrejeno je, da se morajo kandidatne liste predložiti od 19. do 26. februarja. Deželne vlade so bile brzojavno pozvane, naj pripravijo vse potrebno za volitve.**

Vladni ukrepi in tisk

Javnost je sprejela razpust državnega zbora in razpis novih volitev za 5. marca dokaj mirno. Odlok o razpustu pa je prišel v toliko nepričakovano, ker ga general Schleicher ni mogel dobiti zase in ker se je trdilo, da bodo nove volitve zelo neugodno vplivale na gospodarsko življenje.

Listi so danes objavili daljše komentarje o najnovejših ukrepih novega režima. Glavno glasilo narodne socialistične stranke «Völkischer Beobachter« naglaša, da je nemški narod sedaj osvobojen nesposobne demokracije in zaščiten pred nasiljem kapitalistov in komunistov. Nemški narod bo sedaj prosto podprl Hitlerja, ki hoče razčistiti razmere v Nemčiji.

Nacionalni »Lokal-Anzeiger« pozdravlja razpust državnega zbora in poudarja pomen razlogov, ki jih je navedel državni predsednik Hindenbeurg v svojem odloku o razpustu državnega zbora, ko pravi, da je treba dati nemškemu narodu priliko, da zavzema svoje stališče napram vladi nacionalne sloge. To ni več spor med vlado in parlamentom, kakršnih je bilo pretekla leta cela vrsta, marveč je bilo nemškemu narodu postavljeno vprašanje, ali v svoji večini sprejema novo vlado ali ne.

Opozicijski listi ostajajo seveda docela rezervirani. V njihovih komentarjih se proučuje, ali je bilo sploh potrebno, da se razpusti parlament. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da je vlada v državnem zboru razpolagala z 42 odstotki glasov in da ji je bilo treba le še 8 do 10 odst. za absolutno večino. Za pridobitev absolutne večine potemtakem prav gotovo ne bi bilo treba razpisati novih volitev, ki utegnejo v sedanjih razmerah le še boj vznemiriti duhove ter zahtevati novih žrtev. Vsekakor so zastopniki meščanskih slojev v novi vladi le s težavo pristali na Hitlerjevo zahtevo, da se razpišejo nove volitve. Volilna borba bo sedaj tem bolj ostra, ker se je pojavilo za vse ostale stranke v nasprotnem taboru vprašanje obstoja. Glasilo centruma »Germania« poudarja glede na Hitlerjev govor, da je neupravičeno napadal ljudi, ki so si v vseh poslednjih letih priborili nedvomnih zaslug v prid Nemčije. Na drugi strani ne vsebuje tako zvani konstruktivni program, ki ga je navedla vlada v svojem proglasu, ničesar drugega nego kopico praznih besed. Zanimivo je, da je to prvi javni dokument vlade, ki so ga podpisali vsi ministri in ki je sestavljen v duhu hitlerjevske ideologije.

»Vorwärts« odgovarja na Hitlerjev proglas v obliki odprtega pisma pod naslovom »Odgovor Hitlerju in Papenu«. List vprašuje, zakaj v proglasu nikjer ni besede o borbi proti kapitalu, in odgovarja sam, ker tega Hugenberg ne dovoli. Zakaj ni v njem besede o borbi proti borznim spekulantom in bankrokraciji, — ker tega ne dovoli Papen. Rešitev nemškega kmeta in delavca je sedaj izročena zastopniku velikega kapitala Hugenbergu, ki bo kot gospodarski diktator odločal v novi vladi o usodi nemškega gospodarstva.

Novo geslo, ki ga je proglasil, je Hitler posnel po Stalinu in ruski komunistični petletki. Hitlerjevska štiriletka nima nobenega drugega pomena.

Glasilo centruma »Germania« protestira ostro proti utemeljitvi razpusta ter meni, da merodajni krogi sploh niso hoteli doseči delazmožno večino. »Kölnische Zeitung« piše: »Volilci nimajo nobenega interesa na volilni borbi, ki se bo vršila baš v času sicer lahnega, toda vendarle le gotovega izboljšanja konjunkture. Kako bodo disponirali trgovci za pomlad in za poletje, ako ne bodo mogli pregledati političnega položaja za prihodnje tedne?««

Prepoved komunističnih manifestacij

Vlada je prepovedala komunistične manifestacije in obhode na vsem področju Prusije. Nad komunističnimi sportnimi društvi in sestanki bo uvedeno najstrožje nadzorstvo. Davi je policija zasedla glavni stan berlinskih komunistov, Dom Karla Liebknechta in druge prostore komunistične stranke v Berlinu.

Ukaz o prepovedi vseh komunističnih obhodov in manifestacij je bil sprva objavljen le v Berlinu, nakar ga je vlada razširila na Luebeck, Erfurt, Cassel, Liegnitz, Gleitwitz itd. Nato je notranji minister za Prusijo Göring prepovedal vse komunistične manifestacije na vsem pruskem področju.

Poveljnik berlinske policije je tudi prepovedal manifestacijo, ki sta jo hotela prirediti v nedeljo socialno-demokratska stranka in republikanska fronta v Lustgartnu.

Obenem s prepovedjo vseh komunističnih demonstracij v Prusiji je komisarski pruski notranji minister Göring poslal vsem pruskim policijskim oblastem nalog, v katerem jih poziva k ostrenju nastopa proti komunistom in rušilcem miru. Vsa komunistična zborovanja se bodo v bodoče strožje nadzorovala kakor doslej in takoj razpustila, ako bodo na njih pozivali k stavki ali drugim veleizdajniškim dejanjem.

Veliko pozornost je vzbudila vest »Deutsche Allgemeine Zeitunge, da bo imenovan za predsednika berlinske policije vodja narodno-socialističnih napadalnih oddelkov grof Helldorf. Vlada te vesti ni niti potrdila niti demantirala, zaradi česar je resni politični krogi ne smatrajo kot neutemeljene.

Tudi narodno-socialistična vlada Turinške je prepovedala na svojem področju vse komunistične nastope in manifestacije.

Braunschweig, 2. febr. s. Notranje ministrstvo je prepovedalo komunistične obhode in demonstracije ter razdeljevanje komunističnih letakov.

Erfurt, 2. febr. s. Policija je pri raznih komunističnih organizacijah izvršila hišne preiskave ter zaplenila mnogo veleizdajniškega materijala, zlasti takega, ki poziva k političnim stavkam.

Stettin, 2. febr. s Politična policija je odkrila ilegalno komunistično organizacijo, ki pa je bila šele v razvoju. Imela je nalogo, da razširja nezakonite tiskovine in izvede razdiralno akcijo v vojski in policiji. Več oseb je bilo aretiranih.

Izgredi

O priliki pohoda gladnih v Königsbergu so komunisti priredili izgrede, ki so se končali krvavo. Čeprav je policija prepovedala vsak nastop komunistov, so vendarle zbrali velike množice svojih pristašev in povzročili po vsem mestu resne spopade s policijo. Med obojestranskim streljanjem je bilo več oseb ranjenih. Dve člana narodne socialistične stranke so komunisti ranili z noži po obrazih, neki policijski stotnik pa je bil hudo ranjen od krogle iz revolverja. Manifestanti so ustavljali avtomobile, prevračali tramvajske vozove itd.

Pogreb dveh žrtev komunističnega napada v Charlottenburgu, policijskega šefa in vodje napadalnega oddelka narodnih socialistov, bo v nedeljo na državne stroške. Pri pogrebu bodo tudi zastopniki državne in pruske vlade. V Charlottenburgu je policija preiskala več delavskih hiš, iz katerih so v ponedeljek zvečer streljali na narodno-socialistične manifestante. Zasegla je večje količine orožja. Policija si je morala krčiti pot po ulici z gumijevkami, ker so se pred hišami zbrale velike množice delavcev, ki so manifestirali proti policiji.

Nemške želje

Berlin, 2. februarja. AA. Proslave 25letnice ustanovitve nemškega aerokluba so se udeležili med drugimi tudi vojaški atašeji Italije, Francije, Anglije in Japonske. Državni komisar za letalstvo Goering je imel pri tej priliki govor, v katerem je dokazoval, da je treba nemško letalstvo oprostiti sedanjih spon. Šele, ko bodo narodi priznali Nemčiji enakopravnost v letalstvu, kakor je to storila Italija, bo lahko Nemčija vsemu svetu izročila svoje iznajdbe in mu ponudila svoje tovarne in laboratorije na razpolago.

Razna mnenja med škofi

Mnogi škofi uvidevajo, da je bila protisokolska akcija škodljiva za interese cerkve — Vloga papeškega nuncija in jezuitov v našem episkopatu

Zagreb, 2. februarja. v. O političnih posledicah pastirskega pisma se vrše sedaj med jugoslovenskimi škofi živahne razprave. Nekateri škofje so izrazili nadškofu dr. Bauerju naknadno svoje resne pomisleke glede nastopa proti Sokolu; mnenja so, da je ta akcija mnogo škodovala interesom katoliške cerkve zlasti v onih krajih, kjer dosedaj niso poznali organiziranega klerikalizma. V teh krajih je prišlo zaradi protisokolskega pastirskega pisma do nepotrebnih konfliktov med duhovščino in ljudstvom. V zagrebških vodilnih cerkvenih krogih se sedaj branijo, da poslanica proti Sokolstvu sploh ni bila pastirski list v pravem pomenu te besede in da zato večina škofov poslanice ni objavila v svojih službenih listih.

Nekateri škofje so izrazili svoje pomisleke tudi proti temu, da v zadnjem času pri vseh odločitvah episkopata sodeluje tudi papeški nuncij msgr. Pelegrinetti. Škofe opozarjajo na to, da se v katoliški Avstriji papeški nuncij nikdar ni udeleževal kakršnegakoli škofovskega posvetovanja in nikdar ni sodeloval pri nobenih odločitvah avstrijskega episkopata. V cerkveni hierarhiji med papežem in škofi ni nobene posredniške funkcije in papeški nuncij ne more biti v višjih pastirskih cerkvenih poslih nobena oblast, niti nadrejena, niti posredniška. On je v državi, v kateri je akreditiran, izključno le predstavnik sv. stolice kot posvetne suverene oblasti in se sme v notranje zadeve te države vmešavati prav tako malo kakor katerikoli drugi poslanik, akreditiran v tej državi. Pri nas pa se je udomačila navada, kakor da je papeški nuncij nekak šef jugoslovenskega episkopata, iz česar izvirajo mnoge komplikacije in nevšečnosti. V enem delu jugoslovenskega episkopata se postavlja zaradi tega želja, naj se s to prakso preneha, ker ne more roditi dobrih sadov.

Med škofi, ki razpolagajo z ogromnimi veleposestvi, je zavladalo tudi veliko vznemirjenje zaradi pokreta v Narodni skupščini, da bi se ukinil čl. 10 zakona o likvidaciji agrarne reforme, po katerem so bila cerkvena veleposestva izvzeta iz agrarne reforme. Nekateri škofje opozarjajo tudi na skrajno prizanesljivo stališče, ki ga je zavzela napram avtorjem protisokolske škofovske poslanice vlada, in naglašajo, da se vlada ni dala izvati v kakršnikoli obliki in da s svoje strani ni storila ničesar, kar bi moglo poostriti odnošaje med državo in cerkvijo. Pojavili so se zaradi tega predlogi, naj se iščejo pota, kako bi se dala omiliti ostrina protisokolske poslanice. Ta sugestija bi med večino škofov gotovo prodrla, toda jezuitski krogi, ki položaj popolnoma obvladajo in imajo največji vplив na merodajne kroge jugoslovenskega episkopata, se tej sugestiji odločno upirajo ter zavračajo misel vsakega popuščanja.

Kje se pastirski list ni čital

Šibenik, 2. februarja. v. Kakor se je moglo do sedaj ugotoviti, se v tako zvani bivši tretji zoni, to je na vsem ozemlju Dalmacije, ki ga je zasedla po sklepu premirja Italija, znano protisokolsko pastirsko pismo sploh ni prečitalo. Duhovščina utemeljuje ta svoj korak s tem, da bi čitanje škofovske protisokolske poslanice v teh krajih oslabilo naš nacionalni položaj in bi se pri prebivalstvu smatralo to za direktno podporo italijanske propagande, ki se širi preko meje. O tem je bil obveščen tudi šibeniški škof, ki je vzel ta sklep duhovščine brez ugovora na znanje.

Beograd, 2. februarja. v. Iz zbranih podatkov je razvidno, da se škofovska poslanica proti Sokolu ni prečitala v okrog 500 župnih cerkvah. Ponekod so župniki ta svoj korak utemeljili v posebnih vlogah na pristojnega škofa, drugod pa so župniki čitanje škofovske poslanice odklonili brez vsakega opravičila. Dosedaj ni znan noben primer, da bi bil kak župnik, ki ni prečital protisokolske škofovske poslanice, pozvan zaradi tega na odgovor.

Hudi viharji v Angliji

London, 2. febr. AA. Včeraj so divjali nad Anglijo in Irsko hudi viharji. Vsa letala so morala ostati v hangarjih. Tudi plovba je bila zelo nevarna. Več velikih parnikov ni moglo odpluti iz Dovra v Calais in obratno.

Dr. Henrik Steska:

O pritožbah proti občinskim odlokom

Jako uspešno sredstvo proti morebitni zlorabi občinske oblasti je **redni pritožni postopek.** Jasno pa je, da pritožno oblastvo ne sme zatreti vsake svobode občinske samouprave in s tem pretvoriti občino v državni urad nižje vrste, kakor je bila tudi prej v dokaj obsežni meri nižji urad deželne samouprave ter je samoupravna volja občine pogostokrat prišla do veljave le v zelo reduciranem obsegu.

Primerno je, če razlikujemo med samostalnim in prenešenim delokrogom občine. K samostalnemu delokrogu bi spadalo občinsko skrbstvo (pospeševanje prometnih naprav, javnega zdravja, socialnnih okolnosti, pridobitnih gospodarskih razmer in narodne prosvete v občini), občinsko gospodarstvo in posli, nanašajoči se na organizacijo občine, k prenešenemu delokrogu pa pred vsem krajevna policija, vrhu tega pa še razni posli, ki jih poedini specialni zakoni poverijo občinam v izvrševanje. Po tem bo treba tudi razlikovati, kakšno pravico imej pritožno oblastvo.

Po načrtu gre **pritožba** proti odlokom (sklepom) občinskega odbora na nadzorno oblastvo, t. j. sresko načelstvo (sresko izpostavo). Pri odlokih občinskega predsednika in občinske uprave pa načrt razločuje na eni strani odloke, ki so izdani v izvrševanju krajevne policije, ali s katerimi se izreče kazen, a na drugi strani ostale odloke. Proti prvim je dopustna le neposredna pritožba na državno nadzorno oblastvo Pritožbe proti krajevno-policijskim odlokom in kaznim vsake vrste rešuje torej sresko načelstvo. Zoper ostale odloke občinskega predsednika ali občinske uprave pa je najprej dopuščen le ugovor (prigovor) na občino samo. **Ugovor,** ki ga je vložiti v roku osmih dni, se rešuje na ta način, da ga občinska uprava uvažuje, ali v nasprotnem primeru, da ga predloži občinskemu odboru v odločitev. Šele proti tej odločitvi občinskega odbora je možna **pritožba** na oblastvo izven občinske samouprave, namreč na državno nadzorno oblastvo.

Smatram za velik nedostatek, da načrt nima podrobnejših določb o dopustnosti in o rešitvi pritožbe. Brez takih določb bi veljali v polnem obsegu predpisi §§ 114 in 122 zakona o občnem upravnem postopku. Treba bi bilo uzakoniti, da o pritožbah **proti odlokom iz samostalnega delokroga odločaj** državno nadzorno oblastvo le v toliko, v kolikor bi bil odlok nezakonit, t. j. v kolikor krši zakone in zakonske uredbe. Pritožno oblastvo pa ne bodi kompetentno, da ocenjuje pritožbo tudi v toliko, kolikor uveljavlja pritožba zgolj neprimernost občinskega odloka. Stvari občinske svobodne ocene glede samostalnega delokroga naj bodo torej odtegnjene oceni pritožnega oblastva Drugače pa bodi to urejeno **glede krajevne policije in ostalih poslov prenešenega delokroga.** Pritožbe proti tem odlokom naj bi strankam ne bile dopustne edinole zbog zakonitosti, po kateri so bile kršene strankine pravice, nego tudi zbog neprimernosti občinskega odloka. Glede vprašanj v katerih občina po svobodni oceni odloča, je namreč mogoče, da se rešujejo na raznotere načine, in da je vsaka teh možnosti povsem zakonita. Katero možnost je smatrati za primernejšo, zavisi od izkustev in znanja odločujočih funkcijonarjev Tej ali oni stranki utegne zavoljo kakšnega neposrednega osebnega interesa izvestna rešitev biti bolj primerna ter imej pritožno oblastvo glede poslov občinskega prenešenega delokroga pravico, da primernost ocenjuje po ozirih na občo blaginjo, upoštevaje pri tem upravičene strankine interese.

Proti rešitvi pritožnega oblastva (sreskega načelstva, ali sreske izpostave) po občih predpisih (po zakonu o občem upravnem postopku in po zakonu o državnem svetu in upravnih sodiščih) ni dopustna še kakšna nadaljnja pritožba na bansko upravo, pač je možna še tožba na izredno sodišče. Seveda je taka tožba omejena. V stvareh svobodne ocene namreč upravno sodišče ni kompetentno soditi, a po neki, nedvomno zgrešeni rešitvi obče seje državnega sveta upravno sodišče tudi ne sme presojati zakonitosti policijskih kazni.

Rok za pritožbo, odnosno za ugovor ali pomislek prične različno. Ako je odlok občinskega oblastva namenjen **točno označeni osebi** se mora dostaviti po predpisih občega upravnega postopka in je za izračunanje roka odločilna dostava. Nekaj drugega velja seveda za **odloke obče prirode,** ki niso namenjeni poedinim odločenim osebam, nego skupini individualno še neznanih oseb, ki so označeni le z gotovimi občimi znaki Ne gre tu za kakšne astraktne uredbe, nego za konkretne odloke, ki neposredno brez nadaljnjega izvršilnega odloka ustvarjajo konkretne obveznosti ali pravice generalno določenih oseb (n. pr. onih, ki plačujejo državni neposredni davek). Tak odlok je n. pr občinski proračun. Ako je vendar še treba nadaljnega odloka glede podrobnosti, n. pr glede izračunanja zneska, izvirajočega iz obveznosti plačanja občinskih doklad izvestnih odstotkov, ob priliki pritožbenega postopka zoper ta drugi odlok ni več dopustno osporavati pravno podlago (odlok obče prirode), marveč le še pravilnost izračunanja. Premisliti bo še treba, ali pri odlokih obče prirode zadošča javna objava skozi pet dni in ali ni potrebna n. pr. petnajstdnevna javna objava.

Načrt zakona ni povsem jasen **glede pravnih lekov, ki se nanašajo na občinski proračun.** Vsak član (pravilneje pač volilni upravičenec) in vsak, kdor v občini plača neposredni davek, ima sicer pravico uveljaviti svoje pomisleke proti proračunu, ki ga je sestavila občinska uprava, ter se občinski proračun skupaj z odlokom občinskega odbora o njem in z omenjenimi pomisleki predloži odobrilnemu oblastvu. Možno pa je, da občinski odbor izpremeni sklep občinske uprave. Tudi glede teh izprememb bodi pritožba dopustna ter bi se moral v ta namen tudi odlok občinskega odbora o proračunu javno razglašati, tako kakor drugi občinski odloki obče prirode, ki niso na poedine osebe naslovljeni. Odobrilno oblastvo bi ob odobritvi odločalo obenem tudi o uveljavljenih pomislekih in pritožbah. Kadar odobrilno oblastvo ni ugodilo pomislekom in pritožbam, odnosno kadar je odobrilno oblastvo proračun izpremenilo, pa bi smeli prizadeti občani odnosno občinski odbor vložiti tudi še tožbe na upravno sodišče (pri odobritvi po sreskem načelstvu ali banski upravi), odnosno na državni svet (pri odobritvi po ministru financ) Ne le rešitev državnega sveta nego tudi ona upravnega sodišča bodi dokončna. Zgolj zaradi neprimernosti pa seveda ne more biti dopustna upravnosodna tožba.

Odobreno od Ministrstva socialne politike i narodnog zdravlja S. Br. 285 od 27. II. 1932.

Zborovanje dramskih avtorjev

Beograd, 2. februarja, p. V dvorani stare univerze se je vršilo danes dopoldne zborovanje Udruženja dramskih avtorjev kraljevine Jugoslavije, ki je bilo zelo dobro obiskano. Predsedoval je znani književnik Branislav Nušić, ki je v otvoritvenem govoru podčrtal borbo dramskih avtorjev za zaščito svojih pravic in orisal tudi škodljive posledice za narodno prosveto zaradi zapostavljanja domačih dramskih del pred inozemskimi, često manj vrednimi. Na njegov predlog je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka ministru prosvete. Nato je podal tajnik udruženja, književnik Velimir Janković, obširno poročilo o delu udruženja za zaščito interesov svojih članov. V svojem govoru je zelo ostro napadel gledališki upravi v Zagrebu in Beogradu, ker nekažeta nikakega smisla za domača, nacionalna dela in zapostavljata narodni repertoar ter se v gledališčih daje dvakrat več tujih komadov, kakor pa domačih, četudi imajo domači komadi mnogo boljši finančni efekt. Razvila se je obširna debata, nakar je bila sprejeta daljša resolucija, ki zahteva, naj se čim prej izda poseben gledališki zakon, s katerim naj se prisili gledališke uprave, da bodo sorazmerno dajale domače komade. Pri državnih gledališčih naj se osnujejo posebni književno-umetniški odbori, ki naj soodločajo pri sestavi repertoarjev. Resolucija polaga zlasti važnost tudi na to, da se podpirajo mladi avtorji. Naposled zahteva resolucija izpopolnitev zakona za zaščito avtorskih pravic v tem smislu, da se uredi posredniška služba, ker dosedanje privatne agenture ne ščitijo avtorskih pravic, marveč vodijo samo dobičkanosno trgovino na škodo avtorjev in publike.

Nekaj novega, kar še ne veste vsi! Staroznana restavracija „Šestica“ priredi na splošno željo gostov jutri, v soboto zvečer, domačo predpustno prireditev, na katero tem potom vljudno vabimo vse, ki se žele veselo oddahniti! To bo ena izmed onih pristnih domačih zabav, na kateri pridejo stari in mladi na svoj račun. Takt poskočnim petám bodo dajali priznani godci mojstri Magistri izpod Šmarne gore. Začetek ob 20. uri.

Neugoden položaj madžarskih državnih financ

Ekspoze madžarskega finančnega ministra — Občutno zmanjšanje madžarskega narodnega premoženja

Budimpešta, 2. februarja. AA. Finančni minister Imredy je podal v torek v poslanski zbornici ekspoze, v katerem je izjavil, da računa vlada s primanjkljajem 150 milijonov pengov. Narodno premoženje Madžarske je bilo l. 1928 in 1929 cenjeno na 5 milijard pengov, dočim znaša po najnovejših cenitvah komaj še 3 milijarde pengov. Položaj se more popraviti samo z razvojem proizvodnje, znižanjem upravnih izdatkov, razvojem trgovine in pritokom tujega kapitala. Po sodbi finančnega ministra bi pomenila uporaba transfernega fonda, ki šteje 50 milijonov pengov, samo prikrito inflacijo, toda še potem bi znašal primanjkljaj 100 milijonov.

Vlada namerava pokriti primanjkljaj z razpisom notranjega posojila 45 milijonov pengov, z zvišanjem dohodkov, kar bi dalo kakih 25 milijonov, in naposled z znižanjem izdatkov za 30 milijonov. Od notranjega posojila bi se 25 milijonov plasiralo v industriji, 20 milijonov pa v poljedelstvu. Posojilo bi bilo kratkoročno (na dve leti). Pogajanja o njem z industrijskimi krogi so že zaključena, s poljedelskimi pa se še vrše.

Kar se tiče zvišanja dohodkov, bi se 17 milijonov dobilo s povečanjem neposrednih, 8 pa z zvišanjem posrednih davkov.

Proračun za prihodnje finančno leto bo za najmanj 40 milijonov pengov manjši kakor sedanji in ne bo v nobenem primeru smel prekoračiti 766 milijonov pengov.

Na koncu svojega ekspozeja je minister govoril o klirinških dogovorih, ki jih je sklenila Madžarska, in je poudaril, da je edino klirinški dogovor z Avstrijo ugoden za Madžarsko.

Budimpešta, 2. febr. č. Na seji, ki je trajala včeraj do 2.30 zjutraj, je parlamentarni odbor trijintridesetorice sprejel drastične ukrepe za varčevanje, ki jih je predložila vlada da se uravnoteži madžarski državni proračun. Uradni list je ukrepe objavil že danes zjutraj Transferni moratorij je podaljšan do 22 decembra Poleg davkov so povišane tudi carinske postavke za kavo, čaj posušeno sadje ter kolonijalno blago

Socialistični poslanec Gvorki je v zbornici vložil interpelacijo na ministrskega predsednika Gömbösa, od katerega zahteva odgovor, ali smatra, da je dosedanji berlinski poslanik Koloman Kanya primerna oseba za madžarski zunanjepolitični resor, ker je znano, da je bil zapleten v afero s ponarejanjem francoskih frankov V interpelaciji vprašuje nadalje, kakšni razlogi so bili merodajni, da je bil prof. Meszaros ponovno sprejet v državno službo, čeprav je bil tudi on zapleten v ponarejevalsko afero Končno vprašuje, koliko je sploh v madžarski državni službi ljudi, ki so bili zapleteni v to zadevo in koliko ljudi takega kova nameravajo še sprejeti v državno službo.

Seja vlade

Beograd, 2. februarja. AA. Danes od 11.30 do 13. ure je bila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta dr. Milana Srškića.

Skupščinski odbori

Beograd, 2. februarja. p. Skupščinski odbori so tudi danes intenzivno nadaljevali svoje delo. Finančni odbor je ves dan razpravljal o proračunu ministrstva za trgovino in industrijo. Seji je prisostvoval ves čas tudi trgovinski minister g. dr. Ilija Šumenković, ki je pojasnil smernice naše trgovinske politike in razvoj naše zunanje in notranje trgovine ter obrazložil ukrepe vlade za izboljšanje naše trgovinske bilance Po obširni celodnevni razpravi, v kateri je govoril tudi narodni poslanec g. Anton Krejči, je bil zvečer proračun trgovinskega ministrstva odobren. Jutri bo finančni odbor razpravljal o proračunu zunanjega ministrstva. Namesto odsotnega zunanjega ministra dr. Jevtića bo podal ekspoze njegov namestnik minister g. dr. Albert Kramer.

Odbor, ki proučuje novi volilni zakon, je danes razpravljal o nekaterih rezerviranih členih. Ker je narodni poslanec dr. Miroslav Stojadinović predložil novo stilizacijo vseh rezerviranih členov, je bila seja prekinjena do jutri dopoldne, da bi mogli člani odbora predlagane spremembe podrobno proučiti. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Dopoldne in popoldne je zasedal tudi odbor za občinski zakon. Razpravljal je o poglavju, ki govori o delokrogu občinske uprave. Razprava o tem poglavju bo trajala dva dni, ker se je prijavilo večje število govornikov.

Premestitve v šolski službi

Beograd, 2. februarja. p. Z odlokom prosvetnega ministra so postavljeni odnosno premeščeni: za referenta v ministrstvu Peter Smičiklas, dosedaj šolski nadzornik v Ljubljani; za profesorja realne gimnazije v Kranju Vladimir Bakič, dosedaj profesor v Požarevcu; nadalje učitelji, odnosno učiteljice Terezija Visenjak - Gajserjeva od Sv. Barbare v Halozah v Zavrč, Leopoldina Kosej iz Tomišlja v Brezovico in Matej Mikuš iz Škofje Loke za vršilca dolžnosti sreskega šolskega nadzornika v Dolnji Lendavi.

Povratek bolgarskih emigrantov

Sofija, 2. februarja. p. Tu se vrše velike priprave za svečan sprejem 22 vodilnih emigrantov, ki se bodo na podlagi nedavno izdanega zakona o politični amnestiji povrnili iz inozemstva v domovino. Med drugimi se vrneta tudi bivša ministra Atanasov in Stojanov Emigranti se bodo zbrali v Beogradu, odkoder odpotujejo dne 4. t m. v Sofijo, kamor prispejo 5. t. m zjutraj. Oblasti so izdale obširne varnostne ukrepe, da ne bi prišlo do kakih izgredov.

Amerika za odločen nastop proti Japonski

Ženeva, 2. febr. AA. Davi je prvi japonski delegat Macuoka obiskal generalnega tajnika Društva narodov Drummonda in mu sporočil zadnja navodila, ki jih je prejel iz Tokia o japonsko-kitajskem sporu.

London, 2. febr. AA Ženevski poročevalec delavskega glasila »Daily Herald« javlja, da se bo ameriška vlada po njegovih informacijah brez drugega priključila sklepom Društva narodov glede ukrepov zoper Japonsko zaradi nasilne odcepitve Mandžurije od Kitajske. Čim bo Društvo narodov te sklepe sprejelo, bo ameriška vlada izjavila, da se jim pridružuje v celoti. Edino, kar zamerjajo Društvu narodov v ameriških političnih krogih, je to, da ni dovolj odločno. Na vsak način pa je že zdaj gotovo, da bodo Zedinjene države glede Japonske zavzele enako stališče kakor Društvo narodov.

Deklaracija francoske vlade

Pariz, 2. febr. AA. Francoska vlada je danes popoldne razpravljala o deklaraciji, ki jo bo jutri prečitala v parlamentu. Prihodnji torek bo vlada predložila parlamentu svoje finančne predloge. Dozdaj je vloženo 9 interpelacij proti vladi.

Ameriško odlikovanje Lebruna

Pariz, 2. febr. AA. Predsednik francoske republike Lebrun je prejel zlato kolajno, ki ga je ž njo odlikovala ameriška trgovinska zbornica.

Železniška stavka na Irskem

Belfast, 2. febr. AA. Železničarska stavka v Ulstru je v polnem razmahu. Nameščenci avtobusnih prog, ki so last železniških družb, so se pridružili stavki železničarjev.

Preferenčne tarife Nemčije in Avstrije

Berlin, 2. februarja. AA. Nemški delegati, ki so se na Dunaju pogajali o nemško-avstrijskih preferenčnih tarifah, so se vrnili v Berlin. Pogajanja so v glavnem končana in je treba urediti samo še nekatere podrobnosti.

Včerajšnji sportni dogodki

Kljub slabemu snegu se je včeraj vršilo več smučarskih prireditev — Lep uspeh Jugoslovenov v namiznem tenisu

Včerajšnji dan ni bil ravno pripraven za smučarske prireditve. Kljub temu naši smučarji niso pustili svojih »dilc« doma, temveč so odšli v naravo, da deloma merijo svoje moči na smučarskih prireditvah, deloma pa užijejo zdrav zrak in da se razveselijo v prijetni smučarski družbi. Tako so se vršila smučarska tekmovanja v Mariboru, Celju, Ratečah itd. Tudi Ljubljana ni ostala brez smučarske prireditve. SK Ilirija je priredila pod Rožnikom prvo mladinsko smučarsko tekmo, o kateri poročamo v sportni rubriki:

V naslednjem poročila:

Prvenstvo MZSP v smučarskih skokih

Maribor, 2. februarja. Danes se je na podsavezni skakalnici v Betnavi pri Mariboru vršilo tekmovanje za podsavezno prvenstvo v smučarskih skokih. Tekmovanje, ki je bilo v reklami označeno kot mednarodno, je zelo trpelo zaradi neugodnih snežnih razmer. Od prijavljenih inozemskih tekmovalcev ni startal nihče razen Norvežana Guttormsena. Tako so se morali gledalci zadovoljiti z domačimi skakači.

Skakalnica je bila v zelo slabem stanju in po pravilih JZSS se tekmovanje sploh ne bi smelo vršiti. Ker pa je imelo propagandni značaj in je bilo že enkrat odgodeno, so vendarle nastopili naši tekmovalci. Obisk ni nil največji, le okoli tisoč gledalcev je prisostvovalo prireditvi, med drugimi protektor ban dravske banovine dr. Drago Marušič, mestni župan dr. Lipold, senator dr. Ploj, oba sreska načelnika itd.

Na startu se je javilo 14 tekmovalcev.

Rezultat so bili: 1. Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana) 140.30 točke (24.5, 29.5), 2. Priboršek Fran (Ilirija) 138.30 (22, 30.5); 3. Palme Franc (Ljubljana) 137.80 (22.5, 27.5); 4. Čop Fran (Ilirija) 117.50 (18.25), 5. Bručan Vlado (Ilirija) 98 (21.5 p, 23.5); 6. Heller Ivan (Rapid, Maribor) 96.40 (15, 21.5); 7. Skopar Rudi (SPD Maribor) 82 (19 p, 24); 8. Priveršek Tonček (SPD Maribor) 63.30; 9. Skapin (Sokol, Maribor) 62; 10. Mušič (SPD Maribor) 55.

Najdaljši skok je dosegel Guttormsen s 35 metri, toda s padcem.

Zvečer se je pri »Orlu« vršila v prisotnosti bana dr. Marušiča in ostalih gostov razdelitev daril.

Medklubske tekme v Celju

Celje, 2. febr. Danes so se vršile na 13 km dolgi progi Celjska koča—Štore medklubske smučarske tekme, ki jih je priredil smučarski klub Celje. Startalo je 24 tekmovalcev, od katerih pa jih je 6 med tekmo odstopilo. Tekem se je udeležilo 8 članov Smučarskega kluba Celje, 5 članov SPD Trbovlje, 5 članov Smučarskega kluba Olimp, Celje, 4 člani SPD Celje in po en član Sokola Maribor I. in Slovenjgradec. Proga je bila zaradi južnega vremena zelo slaba, deloma kopna. Markacija je bila dobra, ena tretjina proge precej težka.

Rezultati so bili naslednji: 1. Inkret Polo (SPD Celje) 59:59, 2. Tkalčič Herman (Sm. kl. Olimp) 1:03:13, 3. Mitrović Panto (Sm. kl. Olimp) 1:04:48, 4. Mejavšek Mirko (SPD Celje) 1:04:51, 5. Goršek Emil (Sm. kl. Celje) 1:06:19, 6. Koritnik Dominik (SPD Trbovlje) 1:07:25.

Istočasno se je vršilo tudi tekmovanje za klubsko prvenstvo, ki je dalo naslednje rezultate: 1. Goršek Emil 1:06.19, 2. Hauswirth Werner 1:08.31, 3. Filač Karel 1:08.49.

Razdelitev daril se je vršila v gostilni Adrinšek v Štorah.

Otvoritev skakalnice v Ratečah

Rateče, 2. februarja. Včeraj se je ob lepi udeležbi skakalcev in občinstva z medklubsko skakalno tekmo, ki jo je priredil Smučarski odsek Obmejnega prosvetnega društva, otvorila nova skakalnica v Ratečah. Skakalnica je bila lepo okrašena ter je bila organizacija brezhibna

K tekmi se je prijavilo 9 skakalcev, ki so dosegli te-le rezultate: 1. Praček 320.7; 2. Novak 283.4; 3. Aljančič 218.7; 4. Kosmač Fr. 206.4; 5. Mrak 154; 6. Gregori 129.50; 7. Kosmač Alojz 122.9; 8. Starman 112.4. Izven konkurence je dosegel Ilirijan Zupan Alojzij 203.8 točke ali šesto mesto.

Najdaljši skok dneva je znašal 27 m.

Praček si je priboril za svoj klub (Skala, Jesenice) prehodni pokal. Prvi trije so prejeli diplome.

Skakalnica je prvovrstno zgrajena. Žal se skakalne tekme niso mogli udeležiti naši najboljši skakači, ker so odšli na skakalne tekme v Maribor.

★

Svetovno prvenstvo v ping pongu

Baden, 2. februarja. Ob velikem zanimanju so se včeraj nadaljevala tekmovanja v namiznem tenisu za svetovno prvenstvo. Včerajšnji dan je prinesel Jugoslaviji dva lepa uspeha. Kakor smo na kratko že poročali, je Maksimoviću uspelo z 21 : 18, 15 : 21, 26 : 24 poraziti svetovnega prvaka Madžara Barno. Kljub temu je Madžarska zmagala s 5 : 2. Rezultati so bili: Glancz : Maksimović 19 : 21, 21 : 17, 21 : 12; Barna : Hexner 21 : 18 25 : 23, Boros : Weissbacher 21 : 19, 21 : 19, Hexner : Boros 21 : 19, 21 : 18, Barna : Weisbacher 21 : 16, 21 : 11.

Drugi uspeh je bila zmaga Jugoslavije nad Avstrijo s 5 : 2. Posamezni rezultati so bili: Maksimović : Weiss 21 : 16, 21 : 17; Hexner : Kohn 19 : 21, 21 : 11, 21 : 15; Liebster : Weissbacher 21 : 14, 21 : 8; Hexner : Weiss 21 : 15, 21 : 18; Maksimović : Liebster 21 : 19, 21 : 18; Kohn : Weissbacher 21 : 12, 21 : 12; Hexner : Liebster 21 : 19, 21 : 15. Ostali včerajšnji rezultati so bili Letonska : Nemčija 5 : 3, Anglija : Francija 5 : 1, Madžarska : Indija 5 : 1, Češkoslovaška : Belgija 5 : 0.

Nekateri današnji rezultati: Avstrija : Francija 5 : 1, Anglija : Nemčija 5 : 3, Češkoslovaška : Indija 5 : 0, Madžarska : Wales 5 : 0, Češkoslovaška : Letonska 5 : 0, *Jugoslavija : Belgija 5 : 0,* Avstrija : Nemčija 5 : 0, Madžarska : Belgija 5 : 0, Češkoslovaška : Francija 5 : 1.

Novi grobovi

V Domžalath je včeraj v cerkvi omahnila daleč na okrog poznana in splošno spoštovana gospa Minka Senica, po rodu Benkovičeva. Stara je bila šele 50 let. Še čila se je odpravila k maši, kjer pa ji je postalo slabo in je žal kmalu nato podlegla. Soprogu zapušča tri sinove. Pogreb ugledne gospe bo jutri, v soboto ob pol 16. na domžalsko pokopališče.

V Ljubljani na Bleiweisovi cesti št. 15. je včeraj zjutraj po daljšem bolehanju umrla gospa Frančiška Zemljanova. Smrt predobre pokojnice objokujeta dve hčerki, od katerih je gospa Jerica ugledna naša gospodinjska strokovnjakinja in ravnateljica gospodinjske šole v Mladiki. Pogreb bo jutri ob pol 16.

V Slovenski Bistrici je zdravniku g. dr. Ludviku Černeju umrla soproga gospa Lotka. Bila je iz ugledne ondotne družine Juhartove, zakonsko srečo je delila šele nekaj let, smrt jo je ugrabila v cvetoči življenski dobi K večnemu počitku jo bodo spremili danes ob 15.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Trgovinska pogajanja Poljske in Rusije

Moskva, 2. februarja. AA. Pogajanja med poljskimi delegati in sovjetsko družbo »Sovpoljtorg«, ki so bila pred dnevi v Varšavi prekinjena, se bodo te dni nadaljevala v Moskvi. Pogajanja so zastala na kreditih, ki naj bi se dovolili sovjetski družbi.

Italijansko - rumunska trgovinska pogajanja

Bukaresta, 2. februarja. g. Včeraj je potekla trgovinska pogodba med Italijo in Rumunijo. Kakor zatrjujejo, bo pogodba najbrž obnovljena za nadaljnje tri mesece. V tej dobi naj bi se vršila nova pogajanja trgovsko-političnega značaja.

Letalska nesreča v Alpah

Bern, 2. februarja. AA. V nenavadnih okoliščinah je izgubil življenje blizu Davosa letalski poročnik Maier. Letel je čez 2.848 m visoko Weissfluh in zadel v skalo. Naglo je odskočil s padalom in srečno pristal na tleh, tedaj pa je pridrvel snežni plaz in ga pokopal pod seboj. Poročnikovo truplo so našli šele po dolgem in nevarnem iskanju.

Epidemija hripe

Berlin, 2. februarja. AA. Včeraj so našteli v Berlinu 572 primerov hripe, dočim jih je bilo prejšnjega dne samo 393 39 šol je zaprtih

Budimpešta, 2. februarja. č. Epidemija hripe se vedno bolj širi. Od 23 do 31. januarja je obolelo na tej bolezni 125 ljudi, izmed katerih jih je doslej umrlo 29 V preteklem tednu je zahtevala epidemija 7 človeških žrtev. Zdravstvene oblasti so izdale stroge ukrepe, da se prepreči nadaljnje širjenje te bolezni.

Dva velika shoda JRKD

bosta dne 5. februarja:

Ob 9. dop. v Ptuju v Narodnem domu.

Ob 2. pop. v Ormožu v telovadnici pri meščanski šoli.

Poročala bosta minister g. dr. Albert Kramer, narodni poslanec g. Lovro Petovar in drugi.

Vlom pri Hinku Smrekarju

Našega popularnega umetnika Hinka Smrekarja je znova zadel hud udarec. Sila podjeten vlomilec se je v sredo popoldne med pol 18. in pol 20. uro, ko je bil Smrekar v mestu, splazil v njegovo hišico v Aleševčivi ulici v Šiški in mu ukradel štiri tisočake.

Kako pa, vi strmite: odkod slovenskemu umetniku kar štirje tisočaki. Ali v tem je baš vsa nesreča, po kateri je zločin tatu tem večji in tem bolj vreden obsodbe. Hinko Smrekar, ki si je po dolgotrajni živčni bolezni komaj malo opomogel, bi moral zdaj na nujno priporočilo zdravnikov odpotovati na jug, k morju. V ta namen mu je neka dobra mecenska gospa na račun njegovih slik, ki jih ima v prodaji, posodila denar za pot. Hinko Smrekar je baš te dni nameraval odpotovati, opravil je samo še nekatere za potovanje potrebne opravke in baš po tem je zlikovec moral sklepati, da je pri Smrekarju denar doma. Ker je hišica povsem izolirana z vrtom in dvoriščem, je tat lahko v megli in mraku izkoristil priliko za vlom. Ali razmere so mu morale biti sila dobro znane. Zakaj Hinko Smrekar je imel denar skrit v pisalni mizi med kopo drugega papirja in tat ga je očividno takoj našel... O tatvini je sicer bila kmalu obveščena policijska uprava, ki je uvedla preiskavo, vendar zaenkrat še ni preko osumljenja tega in onega, ki je poznal razmere v Smrekarjevem stanovanju.

Hinko Smrekar boleha že več let, a z lastno disciplino si je stanje toliko izboljšal, da bi ga bivanje ob morju ojačilo za nadaljnje umetnostno ustvarjanje. Že zdaj ima Smrekar izvršenih lepo zbirko novih del — a kje se bodo našli kupci? Če posamezniki ne morejo ali nočejo več kupovati domačih umetnin, naj bi to storile javne korporacije.

Napredovanje v poštni službi

Beograd, 2. februarja. p Z odlokom prometnega ministra so napredovali v višjo skupino poštni uradniki: Franja Pipan pri pošti Ljubljana I. Ana Škrbec in Fran Bernot pri pošti Maribor I. in Leopoldina Gselman pri pošti Ptuj.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za petek: Dež, južno vreme bo trajalo dalje, močni zapadni vetrovi, v večjih višinah sneg in padec temperature pri viharnih severozapadnih vetrovih.

Naši kraji in ljudje

Potreba strokovnih navodil za javna dela

Ljubljana, 2. februarja.

Pokretu pomožne akcije za omiljenje gospodarske krize je posvetilo naše ljudstvo vso pozornost. Nestrpno čaka na ukrepe banske uprave, ki bodo zasnovo tudi uresničili. Že prvi glasovi, ki so javljali pomoč, so sprožili načrte v vsaki občini. V pogovorih so se gradile ceste, osuševala so se močvirja, sploh se je kazala izredna gradbena podjetnost, ki odgovarja po eni strani res dejanski potrebi, po drugi strani pa jo je ustvarila potreba zaslužka. Da pa bo ta akcija poleg že omenjenega smotra imela tudi svojo realno vrednost, da ne bo ob zaključku obstojal efekt le iz množice započetih del, ki se ne bodo dokončala, bi bilo želeti, da posvetijo merodajna oblastva pozornost vsakemu posameznemu delu.

Banovina skoraj gotovo nima dovolj sredstev, da bi z velikim gradbenim programom razvila delavnost. Pač pa lahko nudi veliko podporo s svojim strokovnim osobjem. Tudi če se bodo nakazale posameznim občinam razmeroma manjše svote, se da s temi z dobro in smotreno strokovno organizacijo dela veliko napraviti. Zatorej bi res kazalo, da bi banska uprava upoštevala to in ustregla posameznim občinam s pomočjo banovinskih strokovnjakov v svrho organizacije započetih potrebnih del. Strokovnjaki, v prvi vrsti tehnično osobje, naj bi prihajali na teren in na licu mesta služili v posvetovalnem, organizatoričnem in sličnem pogledu. S tem bi se prihranilo veliko denarja in bi bilo vse delo vse bolj smiselno, prihranili pa bi se tudi stroški in bi ne bilo izdatkov, ki jih ljudje v sedanjem času le težko krijejo.

Največja rodbinska zadruga v Jugoslaviji

Sarajevo, 1. februarja

Po nekaterih naših pokrajinah še obstojajo rodbinske zadruge, največje in najstarejše pa so gotovo v srezu Jajce v vaseh na desni obali Vrbasa. Po vsej Bosanski Krajini je najbolj znana rodbinska zadruga Bečira Makića iz Davluke. Starosta te zadruge, Bečir Makić je te dni umrl v visoki starosti. Bil je najpopularnejši mož Bosanske Krajine in zadruga, ki jo je vodil, je bila vzor vsem drugim zaradi svojih velikih uspehov in zaradi zgledne vzajemnosti mnogoštevilnih članov. Zadruga šteje nad 100 članov. Starosta Bečir je vsako jutro zbral okrog sebe vse odrasle člane zadruge ter jim dajal navodila za delo. Vsi njegovi ukazi in navodila so se izvrševali brez ugovora.

Iz prvotne zadružne rodbinske hiše je tekom dolgih let nastala obširna naselbina zadružnih članov. Ta naselbina velja že za vas in je znana pod imenom Makićina. V Makićini tudi v najtežjih časih ni bilo pomanjkanja in drugih težav. V lanski hudi zimi in na spomlad, ko se je v vaseh okrog Vrbasa in Plive naselila strašna beda, so Makićani živeli brez vseh skrbi in stari zadružni vodja Bečir je bil tedaj velik dobrotnik vse okolice. Za siromašne vasi je sam storil več, kakor vsa podporna društva okraja. Makićeva zadruga je obdelala z največjim uspehom mnogo puste zemlje in z umnim gospodarstvom si je pridobila veliko blagostanje. Člani zadruge imajo skupno lepo premoženje, ki ga upravlja starosta s pomočjo nekaterih najstarejših rodbinskih članov. Pri njih velja v polni meri geslo: Vsi za enega, eden za vse. Življenje v veliki zadrugi je natančno urejeno in zadruga ima tudi svoje postave, katerim se vsi pokorijo. Nobeden v zadrugi ne zapravlja in ne lenuhari in lahko rečemo, da tudi želenja po tem nihče ne občuti. O Makićevi zadrugi je daleč naokrog znana naslednja prislovica, ki dobro označuje življenje teh zadrugarjev: »Odviše duvana ili pića, to ti je: torbu na ledia, pa hajde iz Makića — — —

V zadrugi se vsako leto rodi po 15 do 20 otrok, umro pa zaenkrat največ trije člani. Zadruga je dosegla velike uspehe pri sadjarstvu in čebeloreji. Sploh pa pridelujejo in izdelujejo zadrugari vse doma in da jim ne bi bilo treba hoditi v druge vasi, so si sami sredi zadružne naselbine zgradili tudi svojo džamijo, eden od njihovih članov pa opravlja svečeniško službo. S smrtjo glavarja je zadela veliko zadrugo huda izguba in je veliko vprašanje, če bo stari Bečir našel polnovrednega naslednika.

Obupne razmere v rudarskih revirjih

Trbovlje, 2. februarja.

V začetku svojih življenjskih skrbi in težav, ki so se stopnjevale z zmanjšavanjem naročil železniške uprave pri TPD so se rudarji tolažili vedno z zimo, meneč, da bodo — če že ne država, pa vsaj privatna naročila premoga omogočila redno obratovanje v rudnikih. Te nade so se popolnoma izjalovile in sredi druge zime že praznujejo rudarji več, kakor pa so praznovali v najhujši vročini.

Zaradi padanja nabav premoga za železnice so od l. 1929 izgubili rudarji na mezdah že preko 70 milijonov, kakor se je točno ugotovilo 17. preteklega meseca na konferenci v Zbornici za TOI in kar je navedeno tudi v spomenici, ki jo je po sklepu te konference pred nekaj dnevi posebna deputacija predložila v Beogradu. Vse prebivalstvo rudarskih revirjev pričakuje v največjih skrbeh rezultate tega koraka, sklenjenega v prisotnosti zastopnikov oblasti, ki so se lahko prepričali, da je zadeva nujna, silno nujna, ker grozi socialna in gospodarska katastrofa.

Beda delavstva je potegnila za seboj tudi druge sloje, v prvi vrsti pa obrtnike in trgovce ter sledi tako tudi propast občinskih financ. Trboveljska občina s svojimi velikimi socialnimi nalogami bo prišla v tako težaven položaj, da ne bo mogla več zadostiti tudi najnujnejšim socialnim in higienskim potrebam in zahtevam. Z izdatnimi privatnimi naročili premoga ni mogoče računati, skladišča deponiranega premoga so polna in je tako obratovanje rudnikov odvisno le od državnih naročil. Ugotovitve prej omenjene konference in predlogi, ki jih je krajevna organizacija JRKD stavila na merodajnih mestih, opisujejo z vso točnostjo obupne razmere in treba jih je nujno upoštevati.

Starodavni dubrovniški praznik

Dubrovnik si je kot svobodna republika izbral za svojega patrona sv. Blaža ali sv. Vlaha. Prvi podatki o velikih cerkvenih in narodnih častitvah tega svetnika so iz 14. stoletja. Na obzidju svoje trdnjave, nad mestnimi vratami, na trgih, povsod so postavljali njegove kipe, zastava republike je nosila njegovo sliko, podoba svetega zaščitnika pa je bila vlita tudi v denar in mestne topove. Ob proslavah svetega Vlaha so se smeli nekdaj vračati v mesto tudi vsi begunci in izmanci. Sedem dni so bili popolnoma svobodni, vse se jim je spregledalo in to svobodo so imenovali »Frankigijia svetoga Vlaha«.

Mnogi zanimivi starodavni običaji so se ohranili še do danes, ko se na Vlahov praznik, ki ima značaj velike narodne proslave, zbira v Dubrovniku prebivalstvo s področja nekdanje republike, tam od Rata - Pelješca pa do Sutorine - Boke Kotorske. Proslave so že od nekdaj velika atrakcija za domače in tuje izletnike. God sv. Vlaha bo jutri, začetek praznika pa je že danes, ko na starodavnem Orlandovem stebru razvijejo belo zastavo sv. Vlaha. Ko bo jutri zjutraj budnica topovskih strelov, se bodo začele zbirati skupine raznih društev in bratovščin, ki se bodo po svečani službi božji strnile v veliko procesijo, na čelu katere bodo duhovniki nosili skozi mesto na zlatem krožniku patronovo glavo, krasno delo starih bizantinskih draguljarjev. Pestri sprevodi in zanimive narodne igre se bodo vrstile do noči med godbo in petjem in starodavno mesto bo budilo spomine svoje slavne preteklosti.

»KINO LJUBLJANSKI DVOR«
Telefon 2730

Pretresljiva ljubavna drama mladega zaljubljenega para

„Četnik osamljene zvezde“

Predstave ob 4., ½8. in 9. uri
Cene najnižje: 2.—, 4.—, 6.— Din

Polovična vožnja za poročna potovanja

Novoporočenci bodo poslej deležni posebnih ugodnosti na svojih poročnih potovanjih, seveda, le po naši državi. Ministrstvo prometa se je namreč odločilo k temu, da je dovolilo novoporočencem polovično vožnjo. Potovanje pa se mora pričeti najpozneje 15. dan po poroki. Dan poroke v ta rok ni vštet. Novoporočenci morajo pri železniški blagajni ali prodajalnici voznih listkov pokazati potrdilo politične oblasti, da so se res poročili, nakar jim bo brez nadaljnjega omogočena polovična vožnja, kamorkoli si bodo želeli. Za povratek se lahko kupi vozni listek na katerikoli postaji. Vrniti pa se je treba najkasneje 30. dan po odhodu na potovanje. Prekinjenje vožnje je dovoljeno.

Ugodnost polovične vožnje po naši državi pa ni omejena samo na naše državljane, marveč jo lahko uživajo tudi vsi inozemski mladi pari. Ne dvomimo, da bo ta umestna odločba privabila mnoge novoporočence iz tujine, našim pa dala pobudo, da ne bodo več silili na tuje, marveč šli spoznavat lepote in znamenitosti naše prostrane države, zlasti če jih bo vleklo na našo prekrasno riviero, na Jadran.

Poživljeno delovanje Jugoslovensko-angleškega društva

Ljubljana, 2. februarja.

Širjenje znanja angleškega jezika je ena izmed glavnih nalog društva. Da se omogoči učenje tudi onim, ki si ne utegnejo oskrbeti posebnih lekcij, otvarja društvo s 15. februarjem tečaj za začetnike, ki ga bo vodila profesorica ga. Škerlj - Grahorjeva. Pouk se bo vršil 2 uri tedensko in znaša učnina 40 Din na mesec. Prijave sprejema ga. Škerlj-Grahorjeva ob torkih in petkih od 17. do 19. ure v društvenem lokalu v Rožni ulici št. 41 do vključno 14. februarja. Ker se je nemo mogoče priučiti pravilni angleški izgovarjavi iz knjige, tečaj toplo priporočamo tudi onim, ki so se že sami pričeli učiti angleškega jezika.

Društvena čitalnica odnosno knjižnica je odprta vsak delavnik od 17. do 19. ure. Nahaja se v Rožni ulici št. 41, nekaj sto korakov od cerkve Sv. Jakoba na vogalu Rožne ulice in obrežja Ljubljanice. Knjige se izposojajo na dom ob torkih in petkih od 17. do 19. ure. Društvo ima okoli 1200 knjig, med njimi mnogo del iz klasične in moderne literature. Iz Anglije in Amerike prejema časopise in revije kakor dnevnik Times, tednik Punch, Manchester Guardian, Time an Tide, Near East, Headway in drugo, mesečnike Mercury, Studio itd., ki so članom v društvenem lokalu na razpolago. Redni tedenski članski sestanki odnosno konverzacijski večeri so vsako sredo do 20. v Kongresni kavarni. Članarina znaša letnih 40 Din, za dijake 20 Din. Nove člane vpisujeta knjižničarka ob knjižničnih urah in tajnik na tedenskih članskih sestankih.

Društvo praznuje letos 10-letnico obstoja in je edino te vrste v Ljubljani. Predseduje mu g. ban dr. Drago Marušič. Namen mu je poleg vzdrževanja knjižnice in čitalnice ter prirejanja učnih tečajev in konverzacijskih večerov gojiti kulturne stike z Veliko Britanijo in Ameriko in upoznavanje naše javnosti z anglosaškim kulturnim svetom ter posveševanje tujskega prometa med Veliko Britanijo in Jugoslavijo. Društvo je pred nekaj leti priredilo večtedensko ekskurzijo v Anglijo in je sprejemalo leto za letom odlične goste iz Velike Britanije in Amerike ter jim dajalo važno nalogo v kulturnem in tujsko - propagandnem pogledu. Tudi sicer se nahaja v trajnih stikih z angleškimi in ameriškimi kulturnimi krogi.

Obupan neznanec v Ljubljanici

Ljubljana, 2. februarja.

Danes popoldne okrog 16. je zavladalo v Štepanji vasi in v Vodmatu veliko razburjenje. Malo prej so bili opazili neki sprehajalci neznanega človeka, ki je hodil ob Ljubljanici. Neznanca pa je naenkrat zmanjkalo, a prav kmalu nato se je pojavil v vodi. Kakor pripovedujejo očividci, se je neznanec nenadoma spustil po bregu in hip nato planil v mrzlo Ljubljanico. V vodi se je nekaj časa otepal, pozneje pa se je prepustil struji in že tudi izginil pod gladino. Voda ga je tirala s seboj.

Ljudje, ki so opazovali razburljivi prizor, so skušali nuditi neznancu pomoč. Moleli so mu z brega drogove, neznanec pa je bil očividno že v nezavesti. Slednjič so ga prestregli šele v bližini znane Briclijeve gostilne in ga izvlekli na breg. Skušali so ga spraviti k zavesti s pomočjo umetnega dihanja, a je ostal ves trud zaman. O tragični zadevi so poročali orožniški postaji v Štepanji vasi, ki je odredila, da so prenesli truplo v mrtvašnico. Pri neznancu niso našli nikakih papirjev, ki bi svedočili o njegovi identiteti. Pri sebi je imel samo malo vsoto denarja in pa srebrno cigaretno dozo z značko in napisom: »P V III klase — svome klasnemu starešini 1925-27«. Neznanec utegne biti star od 35 do 40 let, povsem videzu je delavec, oblečen je v temnomodro obleko in v površnik iz avstrijskega vojaškega sukna, obut je v boksaste čevlje na zadrgo, nosi križasto srajco in temno ovratnico, lasje so dolgi, rjavi, brke kratke. Komur je kaj znanega o nesreniku, naj to sporoči ljubljanski policiji ali orožnikom v Štepanji vasi.

Mož, ki so ga z ladje vrgli

Osijek, 1. februarja.

V Osijeku se je te dni znašel 25-letni Josip Azaševac, bivši trgovski pomočnik, doma iz Slavonskega Broda. Mladenič je pridržan na policiji, pripoveduje pa svoje fantastične doživljaje, iz katerih še ni ugotovljeno, ali je žrtev krute usode, ali pa navaden pustolovec. Pripoveduje namreč, da je leta 1928 na Sušaku prišel na parnik »Sava« in z njim odpotoval v Alžir, kjer se je preživljal kot kovač. Bil je v Oranu polnih 14 mesecev, tam živi okrog 200 naših rojakov. Čudno je, da se mladenič ne more spomniti imena nobenega tamkajšnjih Jugoslovenov in da mu je šlo iz spomina tudi ime mojstra, pri katerem je delal preko enega leta. Iz Orana je odpotoval z italijanskim parnikom »Vala Rossa« na ta način, da se je skril med tovore premoga. Namenjen je bil v Baltimore, iz parnika pa so ga vrgli že v Cadixu v Španiji, kjer ga je policija zaprla.

Ko so ga izpustili, je vnovič poskusil svojo srečo kot »slepi potnik«. Tokrat je imel dva tovariša in sicer nekega Španjolca in rojaka Sulića iz Dubrovnika. Vtihotapili so se na parobrod, ki je bil namenjen v Gent. Med vožnjo so jih našli in — kakor Azaševac pravi — kratkomalo vrgli v morje. Baje so jih skušali prej izročiti neki ribiški ladji, ki pa jih ni hotela sprejeti. Ko je ribiška ladja odplula, so mornarji navalili na slepe potnike ter enega za drugim pometali v morje. Zadniega so vrgli Azaševca in ko je bil ta po dolgem plavanju že na kraju svojih moči, so se na ladji premislili in spustili v morje čoln, ki je prevzel Azaševca in Španjolca, dočim je Sulić že postal žrtev valov. Kako in zakaj so se na ladji skesali svoje okrutnosti, ni znano. Azaševac in njegov španjolski tovariš sta bila izkrcana na španski obali in kapitan je dal obema še nekaj denarja. Tovariš se je napotil v Francijo, Azaševac pa v Belgijo, kjer je dalje časa opravljal raznovrstna dela. Ko je ostal brez posla, je potoval preko Nemčije v Italijo, kjer so ga zaprli in izgnali preko meje.

Iz dokumentov, ki jih ima mladenič pri sebi, je razvidno njegovo bivanje v Belgiji, vse ostalo pa je baje izgubil tedaj, ko so ga vrgli v morje.

Če ob požaru v prestolnici ni vode

Beograd, 1. februarja.

Ulica kralja Aleksandra je, če gledaš po njej od nove, nedozidane narodne skupščine tja gori proti palači tehnične fakultete, po desni strani zazidana že v precejšnji meri z novimi večnadstropnimi hišami. Na levi strani je ostal nezazidan vogal Aleksandrove in Takovske, kjer se zgradi novo poštno poslopje, ki se bo na Aleksandrovi dotikalo letos dograjene petnadstropnice, last zaklada cerkve sv. Marka. K cerkvi bo vodila Frankopanova ulica v svojem podaljšu na levo stran Aleksandrove. Odtod dalje navzgor po Aleksandrovi pa stoje ob levi strani stare pritlične hišice, zgrajene kakor si že bodi v davnih predvojnih letih, pri čemer se je uporabljala tudi še nežgana opeka in kjer je le bilo mogoče, tudi les namesto zidu. V teh hišicah imajo obrtniki, mali trgovci, starinarji in drugi taki poslovni ljudje svoje prodajalnice in delavnice, ki so zaradi slabe zidave in nezavarovanosti proti ognju v stalni nevarnosti, da izginejo v plamenih. In tako se je v torek zvečer tudi res zgodilo z delavnico in skladiščem pohištvenega mizarja Vladimirja Stanojkovića na št. 23.

Bilo je nekako opolnoči, ko so mestni poklicni gasilci opazili ogenj in so bili v najkrajšem času pri požaru, ki se je hitro razvnemal, ker je bilo v skladišču in delavnici vse polno suhega lesa in pohištva. Vsa hiša je bila v najkrajšem času v plamenih. Treba bi bilo poplaviti požarišče in sosednje hiše, toda ni bilo — vode!

Gasilci so tekali sem ter tja po Aleksandrovi in vseh sosednjih ulicah, toda ulice so pokrite s snegom in kdo naj najde pod njim skrite — hidrante! Morali so celo po vsej Hartwigovi, vse taj doli na »Slaviji«, preden so dobili vodo. Pozneje pa so odkrili tudi na sami Aleksandrovi, v neposredni bližini požarišča, hidrant, toda bilo je prav za prav že prepozno. Ogenj je v tem že popolnoma objel poslopje in se tu ni dalo nič več rešiti. Ubraniti je bilo le še treba sosedne hiše, kar se je zgodilo izlahka, in ogenj je bil tudi kmalu pogašen. Zgorelo je seveda skoraj vse, kar je bilo v delavnici in skladišču, a česar ni uničil ogenj, je pokvarila voda, tako da ima lastnik Stanojković nad 400.000 Din škode, ki je le delno pokrita z zavarovalnino. Nesrečnež je kakor brez pameti tekal po ulici, ko je moral gledati, kako mu ogenj požira trud vsega njegovega življenjskega dela, gasilci pa morejo samo izpraznjevati sosedne hiše in ne morejo gasiti, ker nimajo — vode. In ta ogenj je tudi še vzel za nedogleden čas zaslužek in kruh 30 mizarskim delavcem, ki jih je zaposlovala Stanojkovićeva delavnica.

Občinstvo, ki si je v jutru po požaru v velikem številu ogledovalo pogorišče, je z zelo pikrimi pripombami grajalo mestno občino, češ, da pač ni dovolj, da ima dobro organizirane gasilce, če ne poskrbi za to, da bi najmoderneje opremljeni požarniki imeli vsak čas in na vsakem kraju na razpolago za gašenje potrebno vodo. Hidranti pač niso za to, da se skrivajo pod kupi snega in ledu, dokler se ne zljubi pomladnemu soncu, da jih — odkrije! Tablice, ki bi na bližnjem zidu kričale, kje se nahajajo hidranti, pa bi menda tudi ne upropastile blagajne prestolniške občine.

KAM KJE V ZAGREBU

HOTEL MILINOV
Zagreb
NA JELAČIĆEVEM TRGU
Telefon v sobah in ves ostali komfort. — Tekoča topla in hladna voda v vseh sobah.
ZMERNE CENE. 219

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,
Zagreb, Gajeva ulica št. 31. Telefon 73-35.
Zajamčeno čiste sobe po 25—35 Din. Prvovrstna domača kuhinja. Izbrana naravna vina. Velik in hladen vrt. Pri bivanju preko 24 ur 15% popusta. — Priporoča se gostnik DJURO PAJIĆ. 261/a

HOTEL „ASTORIA“
ZAGREB, Petrinjska
Najmodernejši hotel Zagreba. Eno minuto od glavnega kolodvora. Najmoderneje z vsem komfortom opremljene sobe. Najcenejše in najizbornejše bivanje v Zagrebu. 315

Premijera najpopularnejše operete slovitega skladatelja
EMERIKA KALMANA
GROFICA MARICA
Kot dopolnilo najnovejši UFA ZVOČNI TEDNIK senzacij in novosti!
Predstave danes ob 4., 7. in ¼10. uri zvečer.
Prodaja vstopnic od 11. do pol 1. popoldne.

Prvič v filmu ljubljenec dunajske operetne publike tenorist
Hubert Marischka

Druge vloge so zasedene od prominentnih umetnikov:
DOROTHEA WIECK (grofica Marica)
SCHARLOTTE ANDER (Liza)
ERNST VEREBES (Koloman župan)
SZÖKE SZAKALL (Lampe)

Elitni kino Matica
Telefon 2124

Zvočni kino Ideal
Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
Senzacionalne pustolovščine v okviru najveselejše vsebine in mnoge glasbe
MOŽ S SMOLO
V glavnih vlogah: Kurt Bois, La Jana, H. A. v Schletov, G. Chmara
Glasba: Mischa Spoliansky
Kot dopolnilo prekrasni film M. Badjura
IZLET NA TRIGLAV POZIMI
in najnovejši FOXOV ZVOČNI TEDNIK

Kulturni pregled

Iz poljskega slikarstva XIX. stoletja

Predavanje univ. prof. dr. Vojeslava Moleta v Ljubljani.

Za predavanje našega odličnega rojaka g. univ. prof. dr. Vojeslava Moleta iz Krakova, ki je v sredo zvečer govoril v verandni dvorani Uniona o poljski umetnosti 19. stoletja, se je pokazalo razveseljivo lepo zanimanje. Med številnim občinstvom smo opazili tudi več naših likovnih umetnikov, pisateljev in znanstvenikov, pa seveda tudi vse naše znane polonofile. Predavatelja je pozdravil in občinstvu predstavil v imenu Društva prijateljev poljskega naroda g. konservator dr. France Stelé, ki je zlasti poudaril dr. Moletov osrednji pomen v umetnostni zgodovini slovanskih narodov (njegova stolica na jagiellonski univerzi je edina te vrste na svetu) in pa njegove zasluge za jugoslovansko-poljsko zbližanje.

Burno pozdravljen je povzel besedo predavatelj. V gladkem, lepem, simpatičnem govoru, nikjer preobloženem z utrujajočimi podrobnostmi je vodil pozorne poslušalce po bogatem in mnogostranskem področju poljskega slikarstva v 19. stoletju. Uvodoma je priznal, kako ga veseli, da lahko po predavanjih v Beogradu in Zagrebu govori pred svojimi ožjimi rojaki, v centru slovenske kulture. Zaradi tesno odmerjenega časa in razsežnosti snovi se je odločil, da iz mogočne simfonije poljskega slikarstva izbere samo eno melodijo in jo zaigra tako rekoč na eni struni: govoril bo o slikarjih, v katerih se je najbolj razživela poljska duša v dobi narodne razkosanosti in odvisnosti. Že popoljčeni Francoz Jean P. Norblin je ob koncu 18. stoletja — usodnem koncu poljske politično - nacionalne tragedije — naznačeval v svojih slikah svojstvenost poljskega ljudstva in narave. Čeprav v 19. stoletju Poljaki niso imeli več dvora in ne narodne svobode, se je prav tedaj poljska likovna umetnost odlično osamosvojila in poprijela poljski narodni značaj. Na mesto prejšnjega vnanjega bleska, ki ga je poljskemu umetnostnemu življenju dajal dvor z aristokracijo, je zdaj stopila ideja, kipeča naravnost iz naroda, in ta ideja je bila Poljska. Hrepenenje po narodni in državni neodvisnosti je izoblikovalo vse, kar je imelo v 19. stoletju med Poljaki kakršenkoli kulturni pomen: oplodilo je celo plejado pesnikov, navdihnilo muzike, inspiriralo slikarje, spočelo poljski mesianizem.

Torej tendenca v umetnosti? Predavatelj je priznal, da so res bile čisto slikarske vrednote pri tem nekoliko potisnjene v ozadje, vendar pa je narodno navdihnjena umetnosti dala v celoti tako mogočne mojstrovine in je tolikanj vplivala na vse poljsko kulturno in narodno življenje, da je bleščeče opravičila svoj obstoj.

Nato je ugledni predavatelj posebej orisal delo enega največjih slovanskih slikarjev sploh, genijalnega Jana Matejka (1838 — 1893), stvaritelja mogočnih zgodovinskih slik, čudovitega upodabljalca poljske narodne preteklosti. Narodna zgodovina je v veliki meri baš pod vplivom njegovih monumentalnih, umetniško sijajno izdelanih platen zaživela v vsem poljskem narodu in ga do dna duše proniknila. Da je vplival celo na pripovedno slovstvo, kažejo Sienkiewiczevi romani, ki posnemajo njegov monumentalni slog. Pri tem je Matejko docela Poljak, vzlic nekim tujim vplivom, ki se kažejo v njegovi umetnosti (n. pr. Delacroix), tako svojstveno naroden in korenit, kakor nihče pred njim in malokdo za njim. Predavatelj je z epidiaskopom pokazal reprodukcije nekaterih Matejkovih slik, zlasti detajle njegove nepozabne kompozicije o usodni seji poljskega sejma ob tretji delitvi Poljske. Matejkove slike so napravile na gledalce globok vtis in ne dvomimo, da bi posebno predavanje o tem zares genijalnem slikarju privabilo vse, ki jim je prof. dr. Molé vzbudil slast po večjem poznavanju in uživanju Matejkovih mojstrovin.

Za tem se je predavatelj pomudil pri zgodaj umrlem, takisto močno nadarjenem slikarju Arturju Grottgerju (1837—1867) in pokazal na risbah iz cikla »Lituanija« in »Vojna« globoko obeležje tega likovnega lirika Poljakov iz let njihovega težkega ponižanja po nesrečni vstaji l. 1863. Nadaljnji slikar Poljske, ki ga ob tem predavanju nismo samo spoznali, marveč kar vzljubili, je bil Jacek Malczewski, čigar čudovite slike, na katerih se strog realizem združuje s fantastično simboliko, so se nam globoko vtisnile v spomin. Posebno značilna in nepozabna je kompozicija z naslovom »Melanholija«. Takisto so markantni njegovi tipično poljski, iz dna zajeti in doživljani pejsaži (krajine).

Žal, da se je med tem kazalec na uri neizprosno pomikal in se je predavatelj moral približati h koncu svojih zanimivih izvajanj. Spoznali smo samo še enega umetnika, hkrati enega najsilnejših oblikovalcev poljske duševnosti z modernimi, postimpresionističnimi izrazili: velikega Stanislawa Wyspiańskega. Baš nedavno so se Poljaki s pietetnimi prireditvami spominjali 25letnice smrti tega mnogostranskega duha, ki se je izživljal v liriki, dramatiki, slikarstvu in grafiki. Predavatelj je zgoščeno karakteriziral njegovo slikarsko noto, ki je tam, kjer se ni mogla likovno popolnoma izraziti, prešla v dramatske in poetične stvaritve. Posebej je opozoril in z osvetljeno povečavo pokazal njegove kartone za cerkvena okna, ki niso nič manj dekorativni kakor so idejno globoko zajeti in povzdignjeni v mistično-lepo občutje poljske preteklosti.

Tako se predavatelj zaradi prenaglo odtekle ure ni mogel pomuditi še pri drugih strujah in pojavih poljskega slikarstva v 19. stoletju. Vendar je tudi ta slika, podana vešče, fino in prodirljivo, zadostovala za vpogled v poljsko likovno umetnost, kjer si bo poslej marsikdo izmed poslušalcev še hotel razširiti vidike in poglede. Občutili smo, koliko dragocenega je zraslo prav iz poljskega narodnega trpljenja in kakšne čudovite cvetove poganja narodovo hrepenenje po svobodi. Onim, ki še vedno stoje pod vplivom sicer morda odločnih, vendar pa slovanski umetnosti najčešče krivičnih nemških pregledov umetnostne zgodovine, bi bilo želeti več takih predavanj o slovanskih likovnih umetnikih.

Ni treba niti posebej omenjati, da se je hvaležno občinstvo g. univ. prof. dr. V. Moletu zahvalilo z navdušenim aplavzom. Želeli bi le, da bi ob prvi ugodni priliki zopet predaval v Ljubljani! —o.

Predavanje Louisa Adamiča v Zagrebu. V torek zvečer sta priredila Društvo hrvatskih književnika in Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu v prostorih Hrv. glasbenega zavoda predavanje pisatelja Louisa Adamiča o Ameriki. Prireditev je imela nenavadno velik uspeh: obe dvorani z galerijami sta bili popolnoma razprodani. O tem našem rojaku — ameriškemu pisatelju je govoril dr. Ivan Esih, nakar ga je v imenu D. H. K. pozdravil dr. Nikola Andrić. V imenu Slov. prosvetnega društva, ki se je s to prireditvijo (drugo večjo prireditvijo v zadnjih mesecih) zopet lepo afirmiralo pred zagrebškim občinstvom, je spregovoril njegov podpredsednik univ. profesor dr. Boris Zarnik. Izročil je Adamiču lep dar zagrebških Slovencev: lovorjev venec in knjigo Vrazovih poezij. Na to je burno pozdravljen spregovoril Adamič in v daljšem predavanju podal zaokroženo, s številkami podprto sliko današnjega kaosa v zindustrializirani in od krize zlomljeni Ameriki (v Zedinjenih državah). Po predavanju je Adamič še odgovarjal na posamezna vprašanja, zlasti glede ameriške književnosti.

Iz življenja in sveta

Neumrljivo srce

V svojem laboratoriju v Rockfellerjevem zavodu se bavi ameriški fiziolog Alexis Carrel med drugim že 25 let s prehranjevanjem srca, ki ga je pred tem časom izrezal živemu puranu. Puran je že davno mrtev, srce pa v svojem redivu še danes živi in utriplje. Prof. Carrel meni, da bi moglo to srce večno živeti samo če bi ga vedno oskrbovali s primerno hrano in tudi drugače pazilo nanj. To pa ne pomeni, da bi mogli na isti način tudi človeka ohraniti večno živega. Srce se pač da tako rediti, možgansko tkivo in živčni sistem bi pa gotovo ne zdržala dolgo takšnega dovajanja umetnih življenjskih energij.

Prva pomoč pri davici

Čim se loti otroka mrzlica, naj mu zdravnik preišče grlo, da-li se ga ni morda lotila davica, posebno pa če toži, da ga boli v vratu.

Do prihoda zdravnika ločimo takega otroka od drugih otrok in ga položimo v posteljo. Tu mu damo mrzel obkladek okoli vratu in mu ga obnovimo vsakih 10 do 15 minut. Poleg tega naj otrok vsakih 5 ali 10 minut grgra z močno, le malo oslajeno limonado. Če ima zdravnik tudi le sum, da je otrok davičen, tedaj mu dovolimo brez nadaljnjega, da mu injicira zdravilnega seruma. To mu nikoli ne škodi, ker za človeka ni strupen in uničuje samo bacile davice.

Ramazan na tujem

Človek bi mislil, da imamo muslimane v Evropi samo na Balkanu. Pa ni res. Imajo jih tudi v Berlinu, kjer so, kakor kaže ta slika, te dni praznovali svoj ramazan

Polet na Mars

Prof. Piccard smatra reč za izvedljivo

V Washingtonu je imel prof. Piccard, slavni letalec v stratosfero, predavanje, ki je zbudilo največjo senzacijo.

Bodoči človek si bo prav gotovo osvojil svetovno prostornino, je dejal učenjak, in polet na Mart bo kmalu možen. Gre samo za vprašanje povratka. Raketa, ki se hoče odtegniti zemeljski privlačnosti, mora porabiti najmanj 20 ton eksplozivne snovi že, če tehta samo 1 tono. Nadaljnjih 10 ton bi morala vzeti s seboj za odlet z Marta in rakete, ki bi zmogla takšno breme, danes še nimamo.

Če bi se nam pa posrečilo izvesti umetno razkrojevanje atomov v velikem stilu, tedaj bi dobili na majhnem prostoru toliko energij, da bi ne bilo vprašanje potovanja na Mart in nazaj prav nič nerazrešljivo. Že danes lahko izstrelimo rakete teoretično v poljubno višino, le zadeva s povratkom s posadko v raketi dela težave.

Roman ruske kneginje

Iz nižin življenja gornjih desettisočev

Pred varšavskimi sodniki je stala te dni jedva 24 letna kneginja Voronecka, dama ruskega rodu, ki si je pred leti služila kruh kot plesalka v varšavskih zabaviščih. Kneginja Voronecka je krasotica. Zato ni čuda, da je zbujala v lokalih, kjer je nastopala, splošno pozornost. Nekega dne je prišla v zabavišče večja družba veselih Poljakov. Med njimi je bil tudi Jan Boy, lastnik največje tekstilne tvornice na Poljskem. Videl je lepo kneginjo in se namah zaljubil vanjo.

Kneginjo, ki je živela v zelo bornih razmerah, je začel obsipati z denarjem in jo je kmalu skoro utopil v luksusu. Kljub temu so znanci kneginje obžalovali njeno usodo. Jan Boy je bil namreč silno imovit, a nič manj lahkomiseln in potraten človek, velik razsipnik in ženskar. Zaradi svojega razvratnega življenja je bil v Varšavi silno nepriljubljen. Kako bi torej mogli kneginji Voronecki zavidati takšnega moža?

Zgodil pa se je skoraj čudež. Boy je vzel Voronecko za ženo in je v prvem času zakona postal naravnost zgleden mož. Prijatelji in znanci so ugibali, kako je mogoče tako nenadno spreobrnjeni. In si niso mogli tega razložiti drugače kakor s tem, da so smatrali kneginjo Voronecko za tisto skrivnostno vzmet, ki je dala življenju Jana Boya čisto novo smer.

Toda kakor se je bil Jan Boy po ženitvi spremenil v vzornega zakonca tako je kmalu potem zopet padel v nižine življenja in se vrnil k še škandaloznejšim ekscesom kakor jih je počenjal pred poroko. S tem se je začela za kneginjo prava trnjeva doba. Boy je zahajal ne le v zabavišča, ampak je tudi prihajal domov z najnespodobnejšimi družbami in je zahteval od žene, naj po takšnih ekscesih še zabava demimondke. Nekaj časa je kneginja Voronecka trpela to poniževanje, slednjič pa je gorje prikipelo do roba in ob neki takšni priliki si ni mogla kaj, da je potegnila samokres ter ustrelila svojega moža. Tri svinčenke so se zarile v Boyevo telo ter mu prinesle smrt. Kneginja je morala pred sodišče.

Na procesu je obtoženka izjavila: »Priznavam, da me je dvignil iz nižin življenja, v katerih me je našel, potem pa sem morala preizkusiti, da pomeni ta njegov »dvig« prav za prav silno ponižanje. To, kar sem doživela ob njegovi strani, se ne da opisati. Morala sem seči po revolverju, drugega izhoda ni bilo.«

Sodišče je upoštevalo duševne muke, ki jih je morala kneginja pretrpeti v zakonskem peklu in jo je spričo tega obsodilo samo na tri leta ječe.

Huda letalska nesreča v St. Moritzu

Na santmoriškem jezeru se je te dni primerila neobičajna nesreča. Angleški letalski poročnik Geoffrey Rodd, ki je zadnjih osem dni vprizarjal v letovišču sportne polete, je povabil svojega učitelja smučanja, znanega drsalca Charleyja Schaera, na polet z letalom. Kmalu po startu je aeroplan treščil iz višine 70 m na led in se razbil. Oba potnika sta bila hudo ranjena. Rodd je kmalu po nesreči umrl, Schaer se še bori s smrtjo.

Volkovi napadli sani

V bližini Temešvara se je te dni primerila strahovita reč. Neke sani, v katerih so sedeli trije moški, je zasledoval na vožnji trop volkov, ki so postali slednjič tako drzni, da so napadli potnike. Možje, ki niso imeli orožja, so pobegnili pred zvermi. Dvema se je posrečilo splezati na drevo in si s tem oteti življenje, tretjega potnika pa so volkovi raztrgali na kose pred očmi obeh tovarišev, ki sta srečno ušla smrti.

Po prvi seji Hitlerjevega kabineta

Sedijo od leve proti desni: Göring, Hitler, v. Papen. Stojijo v istem vrstnem redu: Seldte, dr. Gerecke, prof. Schwerin-Krosigk, dr. Frick, general Blomberg in Hugenberg

Sonja Henie – vnovič prvakinja

Te dni so se vršile v Londonu tekme za evropsko mojstrstvo v umetnem drsanju. V tekmi za dame se je plasirala na prvo mesto Norvežanka Sonja Henie, ki je že doslej imela ta primat. Za Henie je dosegla največ točk Angležinja Colledge, za njo pa Dunajčanka Fritzi Burgerjeva. Za drugo mesto se je tepla tudi Hilda Holowska, pa je podlegla v tekmi.

Primer trigamije

Madame Samaroni-Mouladet-Bardet se bo morala v kratkem pojaviti pred pariškimi sodniki zaradi očitka trigamije, katero je zagrešila proti lastni volji. Stvar sodišča je, da določi, katero izmed treh imen sme nositi sedaj štiridesetletna obtoženka. Najprej je bila poročena z Italijanom Samaronijem. Zakon je bil kratek in po vrsti sporov z možem je žena ostavila Italijo ter se vrnila v svojo pravo domovino Francijo.

Italijanski zakoni ne poznajo ločitve, francoski uradi pa zopet ne poznajo določb italijanskega prava. Tako se je zgodilo, da je postala madame Samaroni v Franciji nekega dne madame Mouladet. Usoda pa je hotela, da je njen mož tega imena po kratkem skupnem življenju umrl. Ko je minilo leto žalovanja, se je ženska vnovič omožila, topot s trgovcem Bardetom. S tem zakonom se je začel njen juristični martirij, ki jo je napravil za trigamistko. Italijan Samaroni je namreč iz Italije zbežal v Francijo in si je pridobil francosko državljanstvo. Njegov zakon je postal tako zopet legalen. Samaroni pa je zahteval ločitev od žene, ki se piše po eni strani gospa Mouladet, po drugi Bourdet. Sodišče bo imelo v tej zadevi jako težko stališče, tembolj, ker se obtoženka pravda s tremi: zahteva namreč ločitev od Samaronija, razveljavljenje zakona z Mouladetom in razvedbo braka z Bardetom.

Očenaš fašistične milice

1. februarja so obhajali v Italiji desetletnico ustanovitve fašistične milice. Ministrski predsednik je ob tej priliki izdal proglas na miličnike, listi pa so objavili fašistični očenaš in fašističnih deset zapovedi. Prva točka teh zapovedi se glasi: Fašist in miličnik ne smeta nikoli verjeti v večni mir! Očenaš pa slove: Gospod, ki vdihneš vsak plamen in ojekleniš vsako srce, obnovi dnevno mojo srčno ljubezen do Italije! Daj mi oster pogled in zasiguraj sleherni moj korak povsod v domovini, na cestah, v gozdovih, na nabrežjih in tudi na četrtem nabrežju, ki že pripada Rimu. Gospod, naredi iz križa simbol, ki kaže pot zastavi legionarjev in živi Italijo in njenega duceja do ure naše lepe smrti!

4000 let staro žito

Ravnateljstvo muzeja Calzoni v Perugiji javlja, da je odkrilo v jami Belvedere podzemsko shrambo žita, fižola in riža, ki je bila 4000 let nedotaknjena. Žito so skrili najbrže tedanji pastirki narodi.

ANEKDOTA

Rossini in Meyerbeer sta visoko cenila drug drugega, a vendar sta se izogibala osebnemu srečanju. Neki prijatelj je vprašal nekoč Rossinija, zakaj se vendar izogiba Meyerbeera, ko ve, kako ta ceni njegova dela. »To je res,« je odvrnil Rossini, a vendar ne bi mogla biti niti eno uro v miru skupaj.« — »A zakaj?« — »Zato, ker Meyerbeer vedno trdi, da je kislo zelje boljše od makaronov«.

Vsak dan ena

»Bratec, policija mi je za petami! Zamenjaj z menoj svojo obleko!«

Pravkar izišla številka ilustrovane tedenske revije

ŽIVLJENJE IN SVET

vsebuje naslednje zanimivosti:

Naslovna slika: PETER ŽMITEK: »ZAMRZNJENA KOLESA«

Vladimir Bartol: DON LORENZO (2)

SLIKOVNA TELEGRAFIJA (—aj)

Dr. Božo Škerlj: SLOVO OD POLENOVK

Lewis E. Lawes: ŽIVLJENJE IN SMRT V SING SINGU (6)

ZDRAVJE IN RADOST V SNEGU

V. Černij: NAGLA LJUBEZEN

Inž. Jos. Rustia: VARSTVO PTIC (5)

NERAZISKANA SLEZENA (kč)

PODALJŠANI ČAS (A. J.)

Frank Buck: DOŽIVLJAJI V DŽUNGLI (6)

STAREC MED DREVESI — NOVA NARKOZA — STARO MERILO KULTURE — NOVA ELEKTRIČNA GODBA — ZAŠČITNA ŽLEZA IN NOSEČNOST — GLAS SONCA — DEŽELA Z ISTOČASNO ZIMO IN POLETJEM — ŽIVALI, KI SE ODREKAJO ZIMSKEMU SPANJU — ŽENSKA IN SVET (Obči državljanski zakonik in ženske pravice II. — Cv. K-n) — ZNAMKE PRIPOVEDUJEJO (Otok za jetnike) — ČLOVEK IN DOM (Zimske cvetlice in rastlinje v sobi — U-a) — AKO ŠE NE VEŠ (Najtrdnejši naravni proizvod — Cenejši radij — Kameno olje) — Šah — Anekdote

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

Gospodarstvo

Gospodarske vesti

= *Položaj na žitnih tržiščih.* Na svetovnem žitnem trgu se je položaj pomiril in so cene pšenici malo popustile. Nasprotno pa se cene na naših domačih tržiščih dvigajo, dasi je sicer povpraševanje srednje, vendar pa so dovozi minimalni. Če se bodo dovozi povečali, bodo cene gotovo spet popustile, ker so dosegle vendarle malo nerazumljivo visoko stanje. Vzrok naraščanju cen pšenici sta slaba žetev in negotovost, ali bodo zadoščale domače zaloge do konca sezone. S pšenico vred se dvigajo tudi cene pšenični moki. Cene turščici pa so v Bački, Banatu in Sremu popustile za 2 do 3 pare pri kilogramu. Reakcija je nastopila zaradi večje ponudbe v vsej državi. Otrobi, oves, ječmen in fižol se v cenah ne izpreminjajo mnogo.

= *Češkoslovaški uvozni kontingent za mast in svinje v februarju.* Ker v Češkoslovaški še ni upostavljen živinski sindikat, je devizna komisija odredila uvozni kontingent za mesec februar, ki znaša 6000 debelih svinj za tržišče in 2500 debelih svinj za tvornice klobas. Razen tega je komisija dovolila uvoz 160 vagonov masti, od česar je more 40 vagonov uvoziti v obliki živih svinj (za 1 vagon masti 125 svinj). 20 vagonov od te količine se bo uvozilo po kompenzaciji iz Madžarske.

= **Znižanje obrestne mere v Vršcu.** Iz Novega Sada poročajo, da so vsi denarni zavodi v Vršcu v zadnjem času znižali obrestno mero in se zdaj plačuje 6 do 7% za vloge, a za posojila se zahteva 10%.

= **Padec danske krone.** Senzacija na denarnem trgu je padec danske krone, ki znaša v teku treh dni 10 odstotkov vrednosti. Ta padec se tolmači kot posledica ottawske konference, ki je omejila dosedanji veliki uvoz kmetijskih pridelkov iz Danske v ozemlje Velike Britanije. Stiska vzornega danskega kmetijstva in padec danske krone pomenita za vse evropsko kmetijstvo novo škodo, ker bodo danski izvozni predmeti pri nizkem stanju danske krone pritiskali na svetovno ceno kmetijskih pridelkov. Močno bo prizadel padec kupne moči danskih kmetov tudi ono industrijo, ki je prodajala svoje izdelke na Dansko. Če pomislimo, da je mala Danska plačala samo Nemčiji v preteklem letu 7 milijard danskih kron za industrijske izdelke, vidimo, da je bila ta majhna dežela dobra odjemalka industrijskega blaga.

= **Dotok zlata iz Evrope v Zedinjene države** je znašal v preteklem tednu preko Newyorka vrednost nad 32 milijonov dolarjev (nasproti 19.6 milijona dolarjev v predzadnjem tednu). Od tega je za 21.6 milijona dolarjev zlata iz Anglije, za 5.1 milijona iz Francije, za 3.1 milijona iz Holandske, a ostalo iz drugih držav. Iz Zedinjenih držav pa se v tem času ni izvozilo nič zlata.

= **Mednarodni kartel producentov cinka se je razbil.** Pogajanja glede nadaljniega obstoja omenjenega kartela so se razbila, tako da se bo kartel razšel. Do razbitja je prišlo zaradi nasprotovanja enega belgijskega in enega francoskega producenta, ki sta stavila načelno zahtevo, da produkcija posameznega podjetnika ne sme prekoračiti 45 odstotkov celotne kvote.

= **Poravnalno postopanje** je uvedeno o imovini Makse Pirnatove, trgovke v Ljubljani (narok za sklepanje poravnave pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba 140, 11. marca ob pol 10.) in o imovini Potočnika Jožka, čevljarskega mojstra v Radovljici (narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici 9. marca ob 9.; rok za oglasitev do 2. marca).

= **Konkurz** je razglašen o imovini Goljarja Franca, posestnika in mizarskega mojstra v Mlinem pri Bledu (prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Radovljici 4. t. m. ob 9.; oglasitveni rok do 25. t. m.; ugotovitveni narok 3. marca ob 9.), o imovini Hočevarja Andreja, trgovca in posestnika v Podlogu pri Velikih Laščah (prvi zbor upnikov pri sodišču v Velikih Laščah 9. t. m. ob 10.; oglasitveni rok do 9. marca; ugotovitveni narok 23. marca ob 10.), in o imovini Ivanke Kresalove, rojene Beseničarjeve, trgovke z mešanim blagom v Rožni dolini, Cesta IV št. 14 (prvi zbor upnikov pri deželnem sodišču v Ljubljani, soba 140, 4. t. m. ob 9.; oglasitveni rok do 28. t. m.; ugotovitveni narok 11. marca ob 9.)

Borzna tržišča

JAJCA

+ **Dunajski trg z jajci** (1. t. m.) Tendenca zunanjih tržišč v splošnem mirna. Sem in tja so cene neznatno popustile ne zaradi preobilice blaga, temveč zaradi manjše rabe. Na Dunaj pride največ novega blaga iz Madžarske, Jugoslavije in Poljske. Sveža jajca notirajo na debelo v šilingih za 100 kosov, zacarinjena in obdavčena, z Dunaja: domača 16—17, jugoslovenska 15.50, madžarska 15, poljska 13—14. V prodaji na drobno se zvišajo te cene za 1 do 1.50 šilinga.

ŽIVINA.

+ **Mariborski živinski sejem** (31. januarja). Dogon 271 glav, in sicer 6 konj, 7 bikov, 89 volov, 162 krav in 7 telet. Cene za kg žive teže so bile naslednje: debeli voli 3 do 4, poldebeli voli 1.75 — 2.75, voli za rejo 1.25 — 1.50, krave za klanje 150 — 3, plemenske 1, mlada živina 3.50 — 4 Din. Prodanih je bilo 142 glav. Mesne cene so bile naslednje: volovsko meso I. 8—10, II. 6—8, meso bikov, krav in telic 4—5, telečje meso I. 12—14, II. 8—10, svinjsko meso sveže 10 do 16 Din.

+ **Zagrebški sejem** (1. t. m.) Dogon goveje živine in pitanih svinj dober. Cene prvovrstni goveji živini so je popravile, a cene svinjam so ostale neizpremenjene. Bilo je precej povpraševanje po živini za izvoz v tujino. Za kg žive teže so se trgovali: biki po 2.50 — 3.50, krave za mesarske svrhe po 2.25 — 2.75, krave za klobase po 1.50 do 1.75, junice za mesarske svrhe po 3.45 do 3.75, voli I. po 4.50 — 5, II. po 3.50—3.75, junci po 3.50, pitane svinje po 9 — 9.50, nepitane po 66.50 — 7.50, konji za klanje po 1 — 1.25, teleta po 7 — 8.50 Din. Zaklana teleta so bila po 10.50 — 11 in zaklane sremske svinje po 10.50 — 11 Din za kg mrtve teže.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigurana **»Franz Josefova« grenčica** lahko vzpraznenje črevesa brez vsakega napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih cevi so izkazala, da služi **»Franz Josefova« voda** posebno dobro starejšim ljudem. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Cepljenje z zastavami in godbo

V Lahoreju prirejajo sedaj organizacije, ki se zavzemajo za zaščitno cepljenje, obhode z zastavami in godbo. Vsakega toliko časa se sprevod ustavi, iz vrste stopijo zdravniki v belih haljah in — cepijo ljudstvo, ki je pripravljeno dati v ta namen svoja telesa na razpolago. Cepljenje proti kozam se je na ta način pokazalo močno uspešno.

Pred nekaj leti so v Valparaisu divjale koze. Oblasti si niso upale uvesti obveznega cepljenja, ker je sličen ukrep v bližnji Braziliji pred časom izzval krvave nemire. Zato je vlada najela zdravnike, da so bili ob določenih dnevnih urah na trgu na razpolago ljudem, ki so jih takoj cepili. Okrog zdravnikov je svirala vojaška kapela, ki pa je privabila tako malo ljudstva, da so morali obljubiti vsakemu cepljencu zastonjkarsko srečko državne loterije, kar je šele učinkovalo v zaželjeni meri.

20 let moškega življenja

Iz Sydneya poročajo, da so odkrili v Paramatti žensko Bili Smithovo, ki je živela dvajset let v moški obleki in o kateri ni nihče nikoli dvomil, da je res moški.

Kot dvanajstletno dekle je pobegnila od hiše zaradi spora z očetom. Čim je prišla med ljudi, se je začela izdajati za fanta. Pasla je krave, molzla govedo, kopala v rudniku in lovila kenguruje. V vseh teh poklicih se je izvrstno obnesla. Kot lovec na dinge (divje pse), je imela mnogo uspeha. Ko je prislužila toliko, da je s prihranki lahko kupila majhno farmo v Queenslandu, pa je pritisnila strašna stiska v njenem življenju. Dve leti se je morala boriti z nepopisno sušo, ki ji je uničila vse. Po dveh letih so bila njena sredstva in njene sile izčrpane. Vendar še ni obupala. Lotila se je čisto novih poklicev. Postala je trener za konje, potem pa je prevažala tovore. V zadnjem svojstvu jo je gospodar spoznal za žensko in jo odpustil. Bill Smithova pa ni odnehala. Tožila je gospodarja, češ da je ta odpust neutemeljen in je zatrjevala celo pred sodniki, da je moški. Tedaj je sodišče odredilo zdravniški pregled — in ta jo je spoznal za žensko ter ji uničil eksistenco.

Huda epidemija hripe v Belgiji

Širom Belgije divja izredno huda epidemija hripe. Vse šole so zaprte, ker leži približno 40 odst. učencev v postelji. Tudi policijski organi so hudo prizadeti. Od 1200 mož v Brusiju jih je bolezen priklenila na posteljo 390.

Domače vesti

• **Prosvetno delovanje Čehoslovakov v naši državi.** Številna češkoslovaška prosvetna društva iz vse Jugoslavije, združena v Češkoslovaški zvezi, prirede v Beogradu kongres v dvorani tamkajšnjega Češkoslovaškega doma. Pričakuje se nad 100 delegatov. Delegati bodo 17. t. m. posetili Oplenac, a zvečer istega dne priredi gostom beograjska češkoslovaška naselbina prijateljski večer s koncertnim sporedom v Češkoslovaškem domu. V nedeljo 18. t. m. se ob 10 otvori kongres in se pričakuje poset odličnih osebnosti, tako da bo to prilika za novo in prisrčno manifestacijo prijateljstva med češkoslovaškim in našim narodom. Zvečer bo v Narodnem gledališču svečana predstava na čast češkoslovaškim delegatom.

• **Statistika jugoslovenskih škofij.** Po službenih podatkih rimsko-katoliške cerkve je v Jugoslaviji v 20 škofijah 5,607.212 katolikov. V ljubljanski škofiji je 516.182 rimo-katolikov in 272 župnij, v mariborski škofiji pa 612.556 rimo-katolikov in 259 župnij.

• **Spremembe v državni službi.** Tehnik pri sreskem načelstvu v Kragujevcu, Zoran Zakrajšek, je trajno upokojen; pomožni uradnik Lovro Vaupot pa je imenovan za davčnega uradnika v 9. položajni skupini v Slovenjgradcu.

To je Slamičev princip, ki se vestno ga drži: v petek najfinejših rib, kolikor jih kdo želi!

• **Razpis službe banovinskega cestarja.** Kr. banska uprava v Ljubljani razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Murski Soboti službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za progo od km 3.50 do km 9.00 na banovinski cesti 1. reda Murska Sobota - Marijanci - Boreča - državna meja. Prošnje sprejema do 20. februarja sreski cestni odbor v Murski Soboti.

• **Nalezljive bolezni.** Na področju dravske banovine je v dobi od 1. do 7. januarja 1933 obolelo 343 oseb, in sicer: na davici 203, na škrlatinki 41, na tifuznih boleznih in na ošpicah po 35, na šenu 17, na otrpnenju tilnika 9, na noricah 2, na otročniški vročici pa 1 oseba.

• **Pogrešanci iz svetovne vojne.** Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglasijo za mrtve naslednji pogrešanci iz svetovne vojne: Alojzij Kavšek iz Velikega Črnela, France Cestnik iz Vinice, Jožef Prosen iz Gmajne, Mihael Cerovšek iz Apnenika, Andrej Corel iz Ajblja, Mihael Janko iz Arta, Jakob Košmerl iz Travnika, Jožef Tisu iz Podtabora, Franc Arh iz Boršta, Alojzij Petek iz Dolenjih Laz, Janez Žnidaršič iz Roba, Franc Košir iz Jelovca, Ivan Hutter iz Željn, Ivan Košir iz Krželj, France Šunta iz Počakova, Jernej Sonc iz Moravč, Leopold Ulčar iz Rudnika in Alojzij Cvelbar iz Kamniškega.

• **Odkup letošnjega tobačnega pridelka** je končan. Kakor javljajo iz Hercegovine, je odkupovanje tobaka v Ljubinju trajalo 13 dni. Odkupilo se je 60.000 kilogramov po 8.70 Din.

• **Vlom v Savinjski dvor.** Iz Rimskih Toplic poročajo: Neznan zlikovec je vdrl v stanovanje g. Uhlicha st. v vili „Savinjski dvor" ter pokradel precej vrednot. G. Uhlich je bil odsoten ter je imel za noči določenega nočnega čuvaja, ki je spal v vili. Čudno je le to, da nočni čuvaj tatu sploh ni slišal. Domnevajo, da se je tat najbrž vtihotapil v stanovanje že v zgodnjem večeru in si nabral plen, česar pa tisti večer čuvaj ni zapazil. Zlikovec je odnesel nekaj perila, zlatnine in obleke.

• **Vojko Mikolji obsojen na 10 let.** V sredo opoldne je bila pred zagrebškim sodiščem izrečena sodba po dolgotrajnem procesu proti Vojku Mikolju zaradi ponarejenih poštnih nakaznic za 1,225.000 Din. O tej veliki slepariji in o sami razpravi smo večkrat poročali. Mikolji je dokazoval svoj alibi in se je zanj prijavilo tudi več prič, ki pa niso odtehtale prič za krivdo. Mikolji je bil obsojen na najvišjo kazen 10 let robije, ker je bil že dvakrat obsojen zaradi ponarejanja. Obsojen je tudi na izgubo častnih pravic in na povračilo škode. Njegov odvetnik je takoj prijavil priziv in zahteval revizijo.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Narodni odbor v Ljubljani** obvešča vsa društva, organizacije in korporacije, ki adrese na Nj. Vel. kralja še niso podpisali, da bo podpisovanje še jutri in v soboto (3. in 4. t. m.) od 8. do 18. v mestni dvorani na magistratu.

u— **Violinist Karlo Rupel** priredi svoj ljubljanski koncert v ponedeljek, 6. t. m., ob 20 v Filharmonični dvorani. Spored, katerega smo že objavili, obsega znamenita dela svetovne glasbene literature za violino in klavir. Zastopani so skladateljі Beethoven, Mendelssohn, Stravinski, Milhaud, Falla in Saint-Saens. Po ljubljanskem koncertu ima g. Rupel marca koncert v Zagrebu, zatem pa še v Beogradu, spremlja ga pianist prof. Janko Ravnik. Vstopnice po običajnih koncertnih cenah so v predprodaji v Matični knjigarni.

u— **V društvu „Soča"-matica** bo v soboto, v salonu pri »Levu«, zopet lep, zabaven in zelo poučen večer. Naš dobro znani in priljubljeni predavatelj, mestni zdravnik g. Franta Mis, bo predaval o svetlobi, zdravju in mladosti. Po predavanju bo prosta zabava, pri kateri bo nastopil iz prijaznosti oktet ljubljanskega Zvona pod vodstvom g. Doreta Matulje. K temu lepemu družabnemu večeru so ne-le Sočani, temveč tudi vsi prijatelji „Soče" vabljeni. Začetek ob pol 9 zvečer. Vstop vsem prost.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Drevi ob 20 vaja vsega mešanega zbora.

u— **Lovski ples** je kakor vsako leto, naj se izmenoma imenuje tudi planinski, i letos prav imenitno uspe. Na Taboru so se na predvečer Svečnice zbrali ne samo Ljubljančan in tudi izmed teh ne le taki, ki imajo po več »gvantov«, marveč so posetili prireditev tudi številni Nimrodi iz okolice in z dežele. Razpoloženje je bilo seveda kar najboljše.

u— **Topla zima.** Zopet se je vreme popolnoma spremenilo. Solnce, ki zaradi megle posije, sicer le za kako uro, je dobilo svojo moč in tali sneg kakor za stavo. Zunaj, v okolici mesta že kažejo bregovi rjava rebra in se steka voda v dolino. V mestu je toplejše vreme, sneg je že domala pobralo, po cestah in ulicah pa je prav zaradi tega obilo brozge in blata.

u— **Oparjen otrok.** Na Dolenjski cesti se je pripetila čeraj dopoldne huda nesreča. Enoletna hčerka služitelja Gabrijela Glinška je potegnila s štedilnika lonec vrelega mleka. Vrelo mleko se je zlilo otročiču po nogah. Sirotico so prepeljali v bolnico.

u— **Sani in smuči je odnesel.** Dva navdušena mladinska sportnika v Zgornji Šiški sta se strastno ogrela za zimski sport. Ker pa nista imela ne sank ne smuči, sta se naposled odločila k temu, da sta odnesla sosedu obadva sportna rekvizita. Prijeli so ju šele par dni po tatvini, in sicer kar na terenu. Dečka sta se izgovarjala, da ju je zapeljalo do tatvine samo navdušenje za sport in pa jeza, ker sta videla, da imajo njuni tovariši vse, kar hočejo, dočim sta bila onadva brez smuči in brez sank.

u— **Ples, združen z modno revijo damskih in moških toalet** bo v soboto ob 8. zvečer v veliki dvorani Kazine. Vabimo vse nam naklonjeno občinstvo na to neprisiljeno in veselo zabavo. Društvo jugoslovenskih obrtnikov za dravsko banovino.

Iz Maribora

a— **V korist pomožne akcije** bosta predvajala „Grajski kino" in „Kino Union" v dneh 8., 9. in 10. t. m. prekrasni slovenski domači film »Triglavske strmine« ter odstopila pomožni akciji 20 odstotkov od kosmatega inkasa. Mestno načelstvo vabi občinstvo, posebej pa še vodstva vseh tukajšnjih šol, da se predstav tega filma udeleže v čim večjem številu z ozirom na človekoljubni namen. Film predstavlja v izvrstnih posnetkih lepoto naše ožje domovine in naših narodnih običajev.

a— **Rekrutacija mladeničev-tujcev.** Naborni obvezniki rojstnih letnikov 1907 do 1913, ki stanujejo v Mariboru, niso pa semkaj pristojni in se želijo udeležiti nabora v Mariboru, naj se zglase pri mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11, med uradnim časom v naslednjem redu: letniki 1907 in 1908 dne 6., 7., 8. in 9. t. m.; 1909-1910 dne 10., 11. in 13. t. m.; 1911-1912 dne 14., 15. in 16. t. m. in 1913 dne 17. in 18. t. m.

a— **Razne nezgode.** Tovarnar Ivan Wudler na Meljski cesti je zašel predvčerajšnjim popoldne z desno roko v stiskalni stroj, ki mu je odtrgal mezinec. Reševalci, ki so bili poklicani na pomoč, so ga prepeljali k zdravniku. Med delom je padel 33letni občinski delavec Avgust Nipič s pobrežja tako nesrečno, da si je poškodoval desno nogo v gležnju. Zdravi se v domači oskrbi. V bolnišnico je bila prepeljana včeraj dopoldne 36letna zasebnica Marija Krištofova iz Jelačinove ulice, ki si je zlomila levo nogo pod kolenom.

a— **Z nožem nad tovariša.** Predsinočnjim sta se v vinjenosti sprla v skupnem stanovanju v Jezdarski ulici 23letni brezposelni rudar Ivan Leskovar in njegov tovariš, brezposelni delavec Peter Unterlechner, ki je potegnil nož in zabodel Leskovarja enkrat v pleča in trikrat v glavo. Leskovar težjega poškodbe so nevarne, je bil prepeljan v bolnišnico, Unterlechner pa izročen sodišču.

Iz Celja

e— **Gledališka predstava za brezposelne.** Člani Dramatičnega društva v Celju bodo vprizorili v okrilju Rdečega križa v Celju v sredo, 8. t. m., ob 20. v mestnem gledališču znano igro Pecije Petrovića »Mrak«. Režijo vodi g. Ciril Velušček. Nastopili bodo ga. Sadarjeva, gdč. Kranjčeva, gdč. Jelenova ter gg. Velušček, Pogačnik in Rožanc. Vstopnice se dobe v predprodaji v drogeriji „Sanitas" v Aleksandrovi ulici. Čisti dobiček predstave je namenjen brezposelnim v Celju in okolici.

e— **Vijolinski koncert Mirana Vihra.** Dvanajstletni vijolinski virtuoz Miran Viher, gojenec g. Karla Sancina, ravnatelja Glasbene Matice v Celju, je priredil v sredo, 1. t. m. zvečer, samostojen koncert v mali dvorani Celjskega doma. Čudežni otrok Miran Viher je znan že preko naših meja. Igra najtežje komade s tehniko in razumevanjem, ki bi delala čast vsakemu vijolinskemu virtuozu. Vijolina mu zveni izredno precizno in čisto, pasaže, dvojemi, flageoleti in pizzicati so dovršeni in vprav frapantni. Nič ni izumetničenega, vse je naravno in podano z dušo in znanjem pravega umetnika. Viher je igral izmed predklasičnih in klasičnih del Corellijevo vijolinsko sonato št. 8 v c-duru, iz romantične glasbene literature pa Paganinijeve tri kaprice št. 20., 21. in 24., Dvořaka-Kreislerja slovanski ples v e-molu ter Vieuxtempsovo balado in polonezo. Ves spored je podal brezhibno in s pravilno diferencijacijo glasbenega stila. Bravurozno pa je zaigral Paganinijeve sijajne in izredno težke kaprice, ki jih je predstavnik poljske moderne glasbe Karel Szymanowski opremil s krasnimi klavirskimi stavki. Na klavirju je spremljala pianistka ga. Mirca Sancinova z veliko rutino in umetniško interpretacijo. Koncert je bil kljub drugim prireditvam, ki so se vršile isti večer, dobro obiskan. Občinstvo je bilo fascinirano ter je prirejalo Miranu Vihru in ge. Sancinovi navdušene aplavze v zahvalo za izredni užitek. — R. P.

e— **Člani Savinjske podružnice SPD** naj se zaradi obnovitve članarine za l. 1933 oglase s svojimi legitimacijami pri blagajniku g. Vrtovcu v drogeriji „Central" na Kralja Petra cesti. Organizirani planinci so deležni popustov v planinskih kočah. Na železnici imajo v malih skupinah polovično vožnjo. Ta ugodnost se bo letos še izboljšala.

e— **Brezposelnost stalno raste.** V celjski ekspozituri borze dela se je od 21. do 31. januarja na novo prijavilo 177 brezposelnih (159 moških in 18 žensk), delo je bilo ponujeno za 41 oseb (31 moških in 10 žensk), posredovanje je bilo izvršeno za 42 oseb (30 moških in 12 žensk). Dočim je bilo 20. januarja v evidenci 1123 brezposelnih (964 moških in 159 žensk), je to število do 31. januarja naraslo na 1251 (1088 moških in 163 žensk). Celjska ekspozitura je od 21. do 31. januarja izplačala brezposelnim skupno 18.764 Din podpor. Delo dobe 1 usnjarski mojster, 1 čevljar, 1 pekovski vajenec, 1 težak, 1 servirka, 1 perica, 1 likarica, 1 kuharica in 3 služkinje.

e— **Divjaški napad v gostilni.** Okrog polnoči od 1. na 2. t. m. je 24letni, v Bočno pri Gornjem gradu pristojni delavec brez stalnega bivališča, Josip Skok, v Kandušerjevi gostilni v Prešernovi ulici brez povoda z nožem napadel delavca Franca Glinška s Sp. Hudinje in delavca Karla Zupana iz Gaberja. Skok je Glinšek z nožem prerezal glavno žilo in kite v levem zapestju, Zupana pa ranil na tilniku, desnem licu in temenu. Glinška, ki je težko poškodovan, in Zupana, ki je dobil lažje poškodbe, so takoj prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico. Skoka pa aretirali.

e— **Samo danes dopoldne** je še čas za nabavo sreček drž. razredne loterije, ker se prične glavno žrebanje že jutri. Srečke dobite v podružnici »Jutra« v Celju.

!! BELI TEDEN !!
OGLEJTE SI RAZSTAVO V TRGOVINI
CENE SO VIDNE. NIHČE VAS NE BO VPRAŠAL, ALI KAJ KUPITE ALI NE. — ZA SEDANJI HLADNI ČAS VAS BO PRI NAS ZASIONJ OGREL PRIZNANI MEINLOV ČAJ
TRGOVSKA HIŠA
ANT. KRISPER • LJUBLJANA
Mestni trg 26 :: Stritarjeva ul. 1-3

Sport

Ilirija ali Primorje

Kakor znano, je predstavniku podsaveza na zadnji savezni skupščini uspelo, da se je sprjel njegov povsem sportni predlog, po katerem sodeluje v nacionalni ligi eden od obe hvodejih ljubljanskih klubov. Vstop v ligo si mora klub priboriti v kvalifikacijskih tekmah, ki se vršita 5. in 19. t. m.

Ker še ni uspelo, da bi se kluba združila in na ta način krepko in odločno zastopala naš nogomet, ne preostane drugo kot to, da bo imela naša publika ponovno priliko gledati domača rivala v gentelmenski borbi. Pričakujemo namreč, da bo borba sicer ostra, toda fair in lepa. Naj zmaga oni, ki bo boljši in upajmo, da bo tudi publika dokazala svojo sportno zrelost.

Tekma se bo odigrala ob vsakem vremenu na igrišču ASK Primorje, ki bo očiščeno od snega, ter se bo pričela ob 15.

Beli zobje: Chlorodont

VIII. občni zbor Kol. društva Sava

Kakor vsako leto je tudi letos imelo včeraj na Svečnico Kol. društvo Sava svoj redni občni zbor, ki ga je vodil g. predsednik Batjel, ki je v pravem pomenu besede duša tega agilnega kolesarskega društva. Svoje veliko zanimanje za društvo so pokazali člani in članice z izredno veliko udeležbo. Salon gostilne Kavčič na Prulah je bil popolnoma zaseden.

Otvoril in vodil je občni zbor g. Batjel, ki je najprej pozdravil navzoče članstvo in zastopnike bratskih društev »Zarje«, »Ljubljanica«, »Hermes« in »Primorja«. Znani propagator kolesarskega sporta je poslal pozdravno pismo. G. Batjel je v daljšem govoru podal smernice, ki so vodile klubovo delovanje v preteklem letu. Obžaloval je, da občinstvo premalo poseča kolesarske dirke.

Tajnik g. Gregorčič je v svojem poročilu naštel vse lanske lastne prireditve kluba in one, katerih so se udeležili klubovi člani. 16. maja je vršil celodnevni izlet pododbora Ljubljane v Županovo jamo pri Grusupljem, ki je bil združen s kolesarsko dirko na progi Ljubljana—Grosuplje—Ponova vas na 22 km. Zvezne dirke v Celje so se vršile 19. junija. 5. junija so se člani udeležili medklubske kolesarske dirke ASK Primorja na progi Ljubljana—Lukovica. 26. junija je »Sava« priredila medklubske dirke na progi Vič—Rakek in obratno s ciljem na Viču. 17. julija so se vršile kolesarske dirke »Save« na progi Ljubljana—Grosuplje—Krka—Stična—Višnja gora—Grosuplje—Ponova vas. 10. julija so se vršile dirke kolesarskega društva »Triglav« Zadobrova—Sneberje. 15. avgusta je bila otvoritev novega dirkališča ŽSK Hermesa ter so se vršile velike mednarodne dirke, katerih se je »Sava« polnoštevilno udeležila. 4. septembra je praznovalo društvo »Soča« 10letnico svojega obstoja ter se je društvo udeležilo sprevoda z okrašenimi dvokolesi, kar je pestrost sprevoda zelo povzdignilo. 11. septembra je priredilo medklubske dirke kolesarsko društvo »Sora«, št. Vid na krožni progi Koseze—Dravlje. Zaključna dirka »Save« se je vršila 18. septembra na progi Vič—Vrhnika—Logatec—Planina—Rakek in obratno do Vrhnike, kjer je bil cilj. 16. oktobra se je vršilo drž. prvenstvo na progi Pijava Gorica—Turjak 9 km.

Vseh teh dirk so se z lepimi uspehi udeležili člani »Save«.

G. Gregorčič je podal tudi blagajniško poročilo. Premoženje društva znaša z inventarjem vred 9496.42 Din. To dokazuje, da se je dobro gospodarilo.

Podpredsednik g. Rozina je podal pregled dela in prireditev, ki so nameravane v tekočem letu.

Po fotografiranju udeležencev so se pri slučajnostih pojasnila gotova vprašanja, nakar so člani izžrebali par praktičnih daril.

Občni zbor »Save« je pokazal lepo harmonijo in navdušenost za stvar, kakršne bi si želel v vsakem društvu.

Službeno iz LNP. Za službujočega odbornika se določa h kvalif. tekmi Primorje-Ilirija 5. t. m. na igrišču Primorja g. Dorčec. Nastop službe ob 14.15 oziroma če se igra predtekma, ob 13. Predtekma ne sme pričeti pred 13.30. ASK Primorje in Ilirija imata postaviti po 5 klubskih redideljev. Nadzor nad blagajno g. ravn. Šetina.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejše in najidealnejše odvajalno sredstvo

VSAKA MODRA IN FINA DAMA
uporablja pri vsakodnevnem intimnem čiščenju v solini kopališča Ischl pridobljeno blagodišečo sol Isla za izpiranje, ki se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d., Zagreb. — Drogerija Gregorič, Ljubljana.

Službeno iz OZDS pri LNP. Kot stranska sodnika h kvalifikacijski tekmi 5. t. m. na igrišču ASK Primorje ob 15. se delegirata gg. Groznik in Jančigaj. Sodnika za gornjo tekmo delegira OZDS pri JNS.

Ljubljanski zimskosportni podsavez ima drevi ob 20. v damski sobi kavarne Emona sejo upravnega odbora. Vsi in točno.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 18.30 sestanek tekmovalcev v damski sobi kavarne Emone.

Prve mladinske smučarske tekme SK Ilirije, ki so se včeraj vršile pod Rožnikom, so videle na startu izredno veliko število mladih in navdušenih sportnikov. Rezultati so bili: I. kategorija, 6 km (16 tekmovalcev): 1. Mihalek Otmar 28.21, 2. Ješe R. 30.20, 3. Močnik Zlato 31.01, 4. Tepina Pavel 33.16, 5. Kavčič Niko 34.19, II. kategorija: 2 km (19 tekmovalcev): 1. Bevc Edo 10.47, 2. Watzke Jurij 11.36, 3. Polajnar Hinko 12.05, 4. Klančnik Karel 12.12, 5. Malis Lado 12.16. III. kategorija 1 km (38 tekmovalcev): 1. Kurent Ivan, 5.32, 2. Kremmel Albert 6.02, 3. Oven Zvonimir 6.25, 4. Kralj Leopold 6.30, 5. Luksnc Stane 6.41.

Smučarski odsek SPD v Trbovljah razpisuje smučarsko tekmo za prvenstvo Zasavja (18 km) 5. t. m. s startam ob 9. pri Planinskem domu na Mrzlici (višina 1100 metrov) in ciljem v trgu Trbovlje (višina 300 m). Pravico udeležbe imajo vsi tekmovalci verificirani pri JZSS. Tekmuje se po pravilniku JZSS. — Vsak tekmovalec tekmuje na lastno odgovornost. — Prijavnina znaša 10 Din. Razpisana so razna darila, tako za prvaka Zasavja za leto 1933 (darilo SPD Trbovlje), z prvo plasiranega tekmovalca Zasavskega kluba (darilo g. ravnatelja TPD), za tekmovalca, ki bo prevozil progo v najboljšem času in brez padca (darilo g. dr. Paumgartnerja) itd. — Ker je start določen ob 9. pri Planinskem domu na Mrzlici je potrebno, da dospejo tekmovalci že v soboto popoldne v Planinski dom. Prenočnina za tekmovalce v zakurjenih sobah in skupnem ležišču brezplačna. Prevoz prtljage iz Mrzlice na cilj oskrbi brezplačno smučarski odsek. — Dohod na Mrzlico je najbolj prikladen iz Trbovelj ozir. Hrastnika, kjer se vrši prevoz od postaje do podnožja. Pota so dobro markirana. — Vsa pojasnila so na razpolago pri g. Šipu Gustavu, Trbovlje.

SK Ilirija (hazenska sekcija) ima danes ob 18. v klubski sobi kavarne Evropa važen članski sestanek. Vse, ki so se prijavile za odelovanje v soboto, naj pridejo sigurno na sestanek. Za službo v paviljonih pri bohemskem karnevalu so določeni: gg. Medić, Kosec, Miklavčič Stane, Kunstelj, Doberlet, Delkin, Grünfeld P., Imenovani naj pridejo danes ob 20. v veliko dvorano hotela Union. Za blagajniško službo so določeni gg.: Hebič, Baltesar, Miklavčič, Matko, Sturz, Jug, Deu. Nastop blagajniške službe je jutri ob 19.30. Gospodje, ki so določeni za sprejemanje ofic. gostov, morajo biti v dvorani najkasneje ob 20. Nastop službe v paviljonih je najkasneje ob 19.30. — (Hockey sekcija.) Moštvo se odpelje v Zagreb z osebnim vlakom v soboto 4. t. m. ob 13.40.

SK Ilirija. Težko-atletska sekcija za rokoborbo ima danes ob 19. zelo važen sestanek, na katerega se vabijo gg. Stare, Tičar, Abulnar, Gorjanc, Kokalj, Di Battista, Romanjuk, Matičič, Ullsperger, Ovin I in II, Presetnik, Kunaver, Berlič, Vrečko, Ažman, Kastelic, Šmitek, Girzl, Zibelnik, Matkovec in drugi. — Interesenti se lahko zglasijo vsak ponedeljek, sredo in petek v paviljonu na veleseimu pri g. Neredu.

Članstvu SK Ilirije! Člani Ilirije imajo za bohemski karneval znižano vstopnino, to pa samo v predprodaji, ki se vrši v kavarni Evropa do sobote ob 18. Vodstvo kluba priporoča zato vsem članom, da si nabavijo vstopnice sigurno že v predprodaji.

ŽSK Hermes (table tenis sekcija). Danes ob 16. redna odborova seja pri Keršiču. Vsi in točno.

SK Korotan (Kranj). V petek 3. februarja t. l. ob 20.30 odborova seja v restavracijskih prostorih Narodnega doma (vhod z dvorišča). Zaradi občnega zbora, ki se vrši 9. t. m. udeležba vseh odbornikov in načelnikov sekcij obvezna!

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Najboljšo obrambo proti prenosu nalezljivih obolenj potom dupline v ustih in grlu tvorijo okusne
ANACOT PASTILE DR. WANDERJA
Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega omota Din 8.—, velikega Din 15.—.

Repertoarji

DRAMA
Začetek ob 20.

Petek, 3.: Zaprto.
Sobota, 4. ob pol 17.: Ciciban. Prireditev mladinskega odra Svobode. Izven. Globoko znižane cene. — Ob 20.: Zadoščenje — Gospa Cathleena. Premiera. Izv.

OPERA
Začetek ob 20.

Petek, 3.: Zaprto.
Sobota, 4.: Mala Floramye. Gostuje g. Dubajić iz Zagreba. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 6.: Zaprto.
Nedelja, 5.: Morana. Premiera. Izven.

Dramska premiera. Dvoje velikih imen je zopet na repertoju naše drame: Maeterlinck in W. B. Yeats, slavni Irec, nositelj Nobelove nagrade. V soboto 4. t. m. izvajajo Maeterlinckovo dramo »Zadoščenje« in zatem prvič na slovenskem odru Yeatsovo »Gospo Cathleeno«. Obe deli je naštudiral režiser g. Ciril Debevec, glavne uloge igrajo: gospa Šaričeva in gg. Debevec in Skrbinšek. Prevode obeh del je oskrbel Oton Župančič. Na premiero posebno opozarjamo. Vrši se izven abonmaja.

Gosp. Dubajić, odlični karakterni igralec in komik zagrebškega gledališča, gostuje ponovno v Tijardovićevi opereti »Mala Floramye«, v soboto 4. t. m. Predstava je po znižanih opernih cenah. Opereta »Mala Floramye« je tudi v Ljubljani izredno priljubljena.

Premiera v operi. V nedeljo zvečer bodo peli prvič na slovenskem odru Gotovčevo »Moranoc«. Avtor je eden najbolj znanih in priznanih sodobnih hrvatskih skladateljev. Deluje v Zagrebu kot kapelnik Narodnega gledališča. Delo je v vsakem pogledu naše. Dejanje se vrši v Jugoslaviji, marsikatera melodija je vzeta iz našega narodnega zaklada, instrumentacija pa je tudi zelo karakteristična. Delo ima velike ansamblske prizore in zelo mogočne zbore. Naslovno ulogo Morane poje gospa Gjungjenac, ostale uloge so: Gorava — ga. Thierry, Govedarka — ga. Bernot - Golobova, Bojan — g. Gostič, Gojen — g. Janko in Negovan — g. Marjan Rus. Opero je naštudiral kapelnik Neffat, režira jo g. Delak. Opozarjamo na to premiero in obisk najtopleje priporočamo.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20.15

Sobota, 4.: Drzni plavač.
Nedelja, 5.: Drzni plavač.

Burka »Drzni plavač« se ponovi na odru Šentjakobskega gledališča jutri in v nedeljo. Pri vseh dosedanjih predstavah je dvorana odmevala smeha. Igra je polna najboljših humornih besednih in situacijskih domislekov. Pri predstavi sodelujejo poleg Košaka v naslovni ulogi, najboljše moči šentjakobskega ansambla. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri dnevni blagajni v Mestnem domu.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 3.: Koncert violinskega virtuoza Mirana Viherja iz Celja. Znižane operne cene.
Sobota, 4.: Pri belem konjičku. A.

Miran Viher, tudi v inozemstvu občudovani komaj 11letni violinski virtuoz, ki je z odličnimi uspehi nastopil v Gradcu, Ljubljani, Mariboru in drugod, je učenec ravnatelja celjske Glasbene Matice g. Karla Sancina, dolgoletnega člana slavnega Zikovega kvarteta. Mali virtuoz bo drevi na samostojnem koncertu v gledališču odsviral na dragocenih tričetrtinskih goslih slovitega italijanskega mojstra Guarnerija spored, ki ga izvajajo samo največji mojstri - goslači. Pri klavirju je znana pianistka ga. Mirca Sancinova iz Celja. Veljajo znižane operne cene.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Najina iskreno ljubljena, zlata mamica, gospa

Frančiška Zemljanova

naju je na Svečnico ob 7. uri zjutraj, po daljšem bolehanju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, za vedno zapustila.

K večnemu počitku jo spremimo v soboto, dne 4. februarja 1933 ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 16.

Ljubljana, dne 2. februarja 1933.

JERICA in FRANICA, hčerki.

P. Rosenhayn: 17

Štiri prigode Joeja Jenkinsa

»Nekaj bi mi zelo olajšalo delo: če bi imel sliko tega zanimivega gospoda Johnstrupa.«

»Sliko?« je smehljaje se odvrnila gospodična Carstensova. »Nu, gospod Jenkins, nič ni lažjega. Povedala sem vam že, da se ukvarjam s slikarstvom. In ker se mi je zdela glava gospoda Johnstrupa tako zanimiva, sem jo po spominu ovekovečila na papirju.«

»Ali jo imate pri sebi?«

»Ne. Na žalost je nimam tu. V najinem stanovanju na Roskildeveju leži. Ako bi se hoteli oglasiti ponjo...

»Seveda.«

»Tedaj bi vam dala pismo za najino služkinjo. Kar tukaj v veži napišem pet vrstic. Če ste tako prijazni, da stopite za nekaj minut z menoj...«

»Pisalna soba je v prvem nadstropju,« je malce zlovoljno rekel nočni vratar.

»Ni treba.« je dejal Joe Jenkins in mahnil z roko; pisemski papir in nalivno pero imam s seboj. Izvolite... tu je miza, gospodična, in tukaj je stol.«

Gospodična Carstensova je napisala na tanki prekomorski list, ki ji ga je podal Američan, nekaj besed, in mu ga z zahvalo vrnila.

»Še nekaj,« je dejal, »moj prihod sredi noči bo služkinjo najbrže oplašil. Ali imate telefon?«

»Da.«

»Tedaj bi vas prosil, da bi se takoj po telefonu spojili s svojim stanovanjem in napovedali moj prihod.«

»Rada. In kdaj bom kaj slišala o vas? Ob sedmih zjutraj bodo že snemali.«

Američan je spravil list v žep in segel gospodični v roko.

»Kadar me boste potrebovali, bom na svojem mestu,« je tiho odvrnil.

Vrata so se rožljaje zaprla. Še trenutek je gospodična zamišljena stala v veži in gledala za detektivom, čigar visoka, vitka postava je s svojo lahno se zibajočo hojo počasi izginjala v nočno temo. Nekaj časa so ji oči tonile v težki temi, ki je grozeče ležala nad molčečo pokrajino in nad sivim Oeresundom. Nato je vzdihnila, se obrnila in krenila z vratarjem po stopnicah, ki so vodile v prvo nadstropje. In ko je poslušala odmevanje svojih lastnih korakov, jo je vse bolj in bolj obhajalo čuvstvo brezmejne zapuščenosti.

★

Avtomobil, v katerem je sedel Joe Jenkins, je brzel po nočnem Kodanju in se nazadnje ustavil pred zalo vilo, ki je s svojo belino nekam odlično gledala izza brezovih nasadov na Roskildeveju. Pozvonil je. Okno se je zasvetilo, se odprlo, in ženski glas je zaklical na cesto:

»Gospod Jenkins?«

»Da.«

»Samo trenutek!«

Čez nekaj sekund je po stopnicah urno pritekla ženska postava Vrata so se škripaje odprla in zaspan dekliški obraz je pogledal izza njih.

»Gospodična je telefonirala. Pravi, naj vam dam to sliko.«

»Prav. Hvala vam, dekletce.«

Joe Jenkins je počasi krenil čez pločnik in nameril žarek žepne svetilke na trdi list, ki ga je držal v roki.

Na belem papirju so se odražale ostre črte mogočne cezarske glave. V izbočenem čelu in na pol priprtih očeh se je razodevala nenavadna odločnost. Ali debele ustnice in malone oglati podbradek so dajale temu zagonetnemu obrazu pritajeno okruten značaj.

Šofer je pričakujoče položil roko ob čepico.

»K stanovanju policijskega šefa!« — — —

Stara mestna hiša, v kateri je nameščena glavna postaja kodanjske policije, je bila zdaj, sredi noči, le skopo razsvetljena. Osamljena straža je teptaje korakala pred starinskim vhodiščem sem ter tja.

Joe Jenkins je velel šoferju, naj ustavi.

»S prefektom bi rad govoril.«

Stražar je salutiral in pokazal na levo.

»Stanovanje je ob vestervolgadskem pročelju, gospod,« je rekel vljudno. »A zdajle, sredi noči...«

»V Vestervolgade,« ga je prekinil Joe Jenkins, in avtomobil je odbrnel.

»K policijskemu prefektu bi rad!«

Stari vratar, ki se je zaspano pretezal ob svoji linici, je mahnil z roko, da ne. »Gospoda prefekta ni doma,« je čemerno odvrnil in nekam ošabno zavihal nos.

»Kdaj se vrne?«

»Ob petih zjutraj.«

Joe Jenkins je pogledal na uro. Kazala je četrt na štiri. »Ali morda veste, kje je prefekt v tem trenutku?«

»Na plesu pri grofu Kjellandu.« je odvrnil vratar.

MALI OGLASI

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Mlajšo postrežnico sprejmem za par ur dopoldne. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 3024-1

Dekle čedno, zdravo in pošteno sprejmem takoj v pomoč pri gospodinjstvu in v gostilni. — Julka Povšnar, Kokra. 2996-1

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Pekarno v industrijskem kraju, v neposredni bližini rudnika oddam v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 1435-17

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Družabnika ali financirja iščem k dobro vpeljani mizarski industriji. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana 30.000«. 3135-16

Hranilne knjižice denarnega zavoda, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Proti gotovini 22«. 3041-16

Hranilne knjižice kupite ali prodaste najbolje pri M. Jankole, komanditna družba, Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 6/II, telefon 2092. Prosimo, da se pred nakupom ali prodajo obrnete zaupno na naš naslov. 2092-16

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Triton. harmonika prvovrstna poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2373-26

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Gobe sušene, ter majhne v kisu ali slani vodi kupim. Ponudbe z navedbo množine pod šifro »Gobe« na ogl. oddelek »Jutra«. 2902-33

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Trisob. stanovanje s kabinetom, kopalnico in vrtom za 1050 Din takoj oddam v Baragovi ul. 13 pritličje — Bežigrad. 3123-21

Stanovanje obstoječe iz dveh sob in kuhinje, solnčno, v podpritličju vše takoj oddam. Vprašati v Knafljevi ulici št. 13/II. 1711-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje trisobno ali dvosobno z večjim kabinetom, v centru ali bližini Istega, solnčno, s kopalnico, iščem za 1. maj t. l. Ponudbe takoj na ogl. oddelek »Jutra« pod »Solnčno - zračno«. 3107-21a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo poleg sodnije takoj oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 3139-23

Opremljeno sobo podstrešno, svetlo, z vpeljano elektriko in posebnim vhodom oddam dvema gospodoma na Cankarjevem nabrežju št. 9/I. 2984-23

Prazno sobo idealno lepo in veliko, v Stritarjevi ulici takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 2945-23

Kabinet dobro opremljen, z elektriko in postrežbo za 300 Din mesečno oddam v Knafljevi ulici štev. 13/2. 1912-23

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

V oglasnem oddelku »Jutra« je dvigniti sledeča pisma: A. S., Akvizicija, A. G. J. B. 6936, Boljša hiša, Buffet, Brezobrestno, Blizu centra, Centrum, Center Ljubljane, Cena, Celje, Cena 202, Cenc, Delaven, Dobre zveze, Dober, Dobičkanosno, Družabnik 100.000, Družabnik 300.000, D 6000, Dobra kuharica, Dama, Dekle, Dober prijatelj, Elfrida, Elektrošteve, Gotovina 22, Gnoj, Gostilna in trgovina G. L. 46, Hipoteka, Hiša, 15. februar, Ford, F. T. 56, Franjo, Izvežbana moč Jelačić, Ista pot, Cassa kupčija, Kolo, Krasen glas Klavir, Knjižica, Komfortno stanovanje, Kot poslovodkinja, Kavcija do 5000 Din, Kavcija 50, Ljubljana, Ljubljančan, Lep mirni dom, Livada 712, Moj dom, Moderna, Moderna II Milo 50, Mlin, Mojster, Mesarija, Merklin, Motor 315, Mirna stranka, Moratorij, Mizar, Mirno, Mir, Mirna II, Mirni dom, Mehanik, Mlin, Ne daleč, Nizka najemnina, 1001 noč Novo življenje, Nastop takoj 200, I. nadstropje, Nesrečna, Nova trgovina, Obrtnik, Ornik Katica, Odsotna, Odsoten, Pisarna 99 Pisalni stroj, Poštenost, Pomlad 33, Pritličnо, Prvo mesto 200, Prometno, Reflektant, Reden plačnik 200 Stalna služba, Sigurnost 200, Stavbna parcela, Separirana, Strameki zaslužek, Sreča 1933, Smetana, Sreča, Sam, Strojnik, Smučі 180, Sirota, Sportni čevlji, Števec, Sutiš, Skornji, Tudi dežela, Točno plačam, Točen plačnik 32 Takojšnja služba, Takoj denar, Tudi drugi materijal, Vstrajna, Veni vidi vici, Vestno in zaupno, Vesten - zanesljiv, Winter, Vrt, Vozliček, Večja hiša, Zelo soliden 126, Za 1. februar, Zajamčeno, Za takoj, Zaslužek, Zastopstvo, Zanesljiva moč, Zveza 1933, Značaj, Železničar 5, Zmerna cena, Življenska sreča, Ženitev mogoča, 1933, 31, 405, 300, 212, 10.000 D, 250, 67, 321, 40, 333.

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva

POGAČNIK

Bohoričeva ulica št. 5

Alojz Grebenc nakup in prodaja vreč, Ljubljana, Dunajska c. 36. 69-37

KURJAVA

Premog, drva, oglje najboljše kakovosti dobite pri

I. VRHUNC

Bohoričeva ulica 25. 2125

Umrla nam je naša draga mamica, žena in hčerka, gospa

Lotka dr. Černejeva

roj. Juhart

Pokopali jo bomo v petek 3. t. m. ob 15. uri v Slov. Bistrici.

V Slov. Bistrici, dne 2. februarja 1933.

Rodbini Černejeva in Juhartova.

KRUŠNO MOKO

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Ljubljana

Stari trg št. 32. 180

Ni potrebna pohvala, kajti vsakdo ve, da so

KOLSTER radio-aparati

NAJBOLJŠI, NAJBOLJ SELEKTIVNI IN NAJCENEJŠI

Nenadkriljiva zvočnost, absolutna selektivnost, nizka cena. — Pojasnila pri:

KONRATH d. d. SUBOTICA

Globoko potrti javljamo tužno vest, da je naša preljuba soproga, mamica, sestra, svakinja in teta, gospa

Minka Senica roj. Benkovič

danes ob pol 7. previdena s tolažili sv. vere za umirajoče v 51. letu starosti nenadoma v Gospodu zaspala. Njeno blago srce je nehalo biti med prisostvovanjem pri daritvi sv. maše.

Pogreb predrage naše mamice bo v soboto 4. februarja popoldne ob pol štirih iz hiše žalosti na pokopališče v Domžalah.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Domžalah in v samostanski cerkvi v Grobljah. Priporočamo jo v pobožno molitev.

Predrago in nepozabno pokojnico ohranimo v blagem spominu!

V Domžalah, dne 2. februarja 1933.

Josip Senica, soprog; **Milica, Joško** in **Maksi,** otroci;
Alojz, Valentin, Ivan, Franjo, Karol, bratje — **in ostalo sorodstvo.**

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

DRUGI DEL

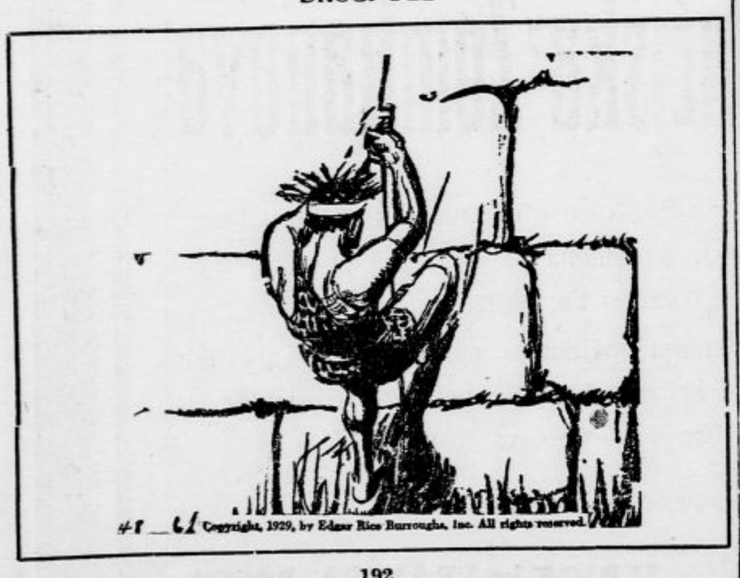

192

Spet je začul enolični glas velike svečenice. Dvajset čevljev nad njim je bil rob stene. Vzel je svojo travnato vrv, privezal nanjo velik kos granita in jo vrgel čez zid. Vrv je zamahala, trznila in se napela. Z veveričjo spretnostjo je splezal Tarzan po šibki opori.

Radio

Petek, 3. februarja.

LJUBLJANA 11.15: Šolska ura: Jugoslovenska revija od Sušaka do Kotora (A. Milković). — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza — 17: Ura poljske glasbe (salonski kvintet). — 18.30: Zmaga katoliške cerkve na Slovenskem. — 19: Francoščina. — 19.30: Zabavno štivo. — 20: Prenos z Dunaja. — 22: Čas, poročila, plošče.

BEOGRAD 11: Radio - orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 20.05: Prenos z Dunaja. — Lahka godba. — **ZAGREB** 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Prenos z Dunaja. — 22.10: Godba za ples. — **PRAGA** 19.20: Sekstet. — 19.50: Iz Brna. — 21: Glasbeni spomin iz Strahovskega samostana. — **BRNO** 19.20: Klavir. — 19.50: Slušna igra. — 21: Prenos iz Prage. — **VARŠAVA** 17: Orkester. — 18: Lahka glasba. — 20.15: Simfoničen koncert. — 23: Plesna glasba. — **DUNAJ** 11.30: Godalni kvartet. — 16.45: Koncert solistov — 20.05: Koncert dunajskih filharmonikov. — 22: Lahka godba. — **BERLIN** 20.15: Operetni večer. — Koncert tria. — Ciganska godba. — **KÖNIGSBERG** 20.20: Beethovnova V. simfonija v C-molu. — **MÜHLACKER** 19: Lahka godba. — 21.10: Nemške balade. — 21.45: Orkestralen koncert. — 22.45: Ciganska godba iz Budimpešte — **BUDIMPEŠTA** 17: Plošče. — 18.20: Lahka godba orkestra. — 19.45: Operetni večer. — Koncert ciganske kapele. — **RIM** 16: Koncert solistov. — 20.45: Večer lahke glasbe. — Godba za ples.

Inserirajte v „JUTRU“

Sokol

Pestra bilanca sokolskega dela na Gorenjskem

Dne 29. januarja so zborovali v Radovljici načelniki in načelnice gorenjskih društev in čet. Načelnik br. Beznik je poročal, da se je v okrožjih vršilo od 3. oktobra do 20. januarja 11 okrožnih tečajev, katere je posečalo 198 članov in članic, ki so jih poslala največ društva: Železniki 23, Bled 22, Mojstrana 18, Gorenja vas - Poljane 16 in Koprivnik 16. Nobenega kandidata niso poslala v tečaj društva: Sovodenj, Dražgoše, Naklo, Šenčur, Čerklje, Dobrava, Podnart-Kropa in Kranjska gora. Pri župnih tekmah je tekmovalo 120 pripadnikov, na župnem zletu v Stražišču je nastopilo pri javni telovadbi 1057 oseb, pri okrožnih nastopih 1372 oseb. Na Bledu je pri župnih smučarskih tekmah nastopilo 224 tekmovalcev in tekmovalk, pri saveznih tekmah pa 95 tekmovalcev iz župe Kranj. Pri prvih župnih plavalnih tekmah je tekmovalo na Bledu 39 oseb, župne tekme v lahki atletiki je preprečil hud dež; tekma v odbojki se je vršila med društvoma Kranj in Škofja Loka.

Vsa pozornost župnega tehničnega vodstva se bo v bodoče polagala na javne nastope, ki jih smejo prirejati društva samo, če bodo dobro pripravljena in če bo število nastopajočih odgovarjalo predpisom. Župno vodstvo vztraja na tem, da naj bo manj društvenih javnih nastopov, a ti naj bodo vestno pripravljeni. Namestu njih naj priredi vsako okrožje skupni javni nastop, skupni propagandni pešizlet, priporočajo pa se tudi tajni izleti z vsemi oddelki, kjer naj se vadijo redovne vaje in lahka atletika. Velika pozornost se je posvetila mladinskemu gibanju. Osnoval se je župni mladinski odsek, ki mu načeluje br. Horvat iz Škofje Loke. Slične odseke naj osnujejo vsa društva in čete, k sodelovanju naj se povabijo vsi učitelji in učiteljice, včlanjene v sokolskih edinicah. Osnoval se je tudi župni odsek za taborenje pod vodstvom br. Ludovika Horvata iz Radovljice. Po nalogu tega odseka morajo osnovati vsa društva in čete odseke za taborenje. Podnačelnik župnega smučarskega odseka br. Buh z Jesenic je poročal, da so bile župne smučarske tekme preložene na 4. in 5. t. m s prvotnim sporedom v Mojstrani. Tekme moške in ženske dece v smučanju se bodo v bodoče vršile posebej in to na en dan v dveh različnih krajih, in sicer za društva radovljiškega sreza v Žirovnici, za društva kranjskega sreza pa v Škofji Loki ali Stražišču.

Na popoldanski seji zbora društvenih načelnikov in načelnic so bili vsi predlogi sprejeti in vsa poročila odobrena. Župni zlet članstva, naraščaja in dece s tekmami bo 4. in 5. junija. Kraj bo še določila župna skupščina.

Za načelnika župe je bil ponovno izvoljen br. Vinko Beznik iz Radovljice, za namestnike pa br.: Horvat Lud. (Radovljica), Franc Benedik (Stražišče) in Buh Tone (Jesenice); za načelnico Nada Šegova (Jesenice), namestnice Horvat Loizka (Radovljica), Kušar Nadica (Kranj) in Ažman Marija (Tržič).

Občni zbor Sokola v Tržiču se je vršil v Sokolskem domu ob veliki udeležbi članstva. Po prečitanju novoletne poslanice, je orisal starosta br. Vidmar delovanje v minulem letu. Spomnil se je umrlega br. dr. Schreinerja, staroste ČOS in SSS, ustanovitelja našega društva, narodnega borca in dobrovoljca br. Peharca, kakor tudi br. Markuna Antona. Udejstvovanje našega članstva na zletih je bilo prav zadovoljivo. Deputacija društva je prisostvovala razvitju prapora Streiske družine v Ljubljani. Zastopani smo bili tudi v Pragi. Disciplina v posameznih oddelkih ni popuščala v nobenem oziru, v ženskih oddelkih je bila vzorna. Prednjaški zbor je obstojal iz 14 bratov in sester in izkazuje lep telovadni obisk. Telovadne akademije so bile tri. Prosvetni odbor je nudil članstvu prav prijetno zabavo v zvezi s predavanji, kinopredvajanji in koncerti, kojih poset je bil odličen. Ob nedeljskih popoldnevih so pripovedovale požrtvovalne članice deci pravljice. Dramatski odsek je posrečeno zadovoljeval okus vseh slojev in pripomogel k lepemu obisku predstav. Proti koncu je začel lutkovni odsek prav intenzivno delovati in je tudi za vzgojo dece preskrbljeno. Zelo razveseljivo dejstvo je, da je začelo v naše vrste vstopati tudi delavstvo. Ako upoštevamo razpoloženje, ki je nastalo zaradi krivde Sokolstvu in narodnemu edinstvu sovražnih nasprotnikov, tedaj je ta pojav silno razveseljiv! Društvo šteje 180 članov in članic. Z malimi spremembami je občni zbor poveril društveno upravo dosedanjemu odboru.

SMUČI

kompletne 180—220 Din

AVTOBUS ROJINA, ZG. ŠIŠKA

Telefon 27-78 2011

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.